

În 2004, Traian Băsescu spunea că e păcat că românii au de ales președinte dintre doi comuniști. L-au ales pe cel mai puțin corupt. Azi, e păcat că românii au de ales între două grupări masonice. O vor alege tot pe cea mai puțin coruptă, infiltrată în PDL (prin alegerea aceluiași președinte). E bine să mergem la alegeri, să dăm cezarului ce este al cezarului (altfel ar fi anarhie, mai rea decât democrația), dar Sfânta Scriptură ne învață că “*mai bine este a nădăjdui în Domnul, decât a nădăjdui în căpetenii*” (Ps.117,8-9).

***Parlamentul României are 90% din membri masoni - Dan Amadeo Lăzărescu
Tendința din ce în ce mai vizibilă a masoneriei de a acapara toate funcțiile
importante în stat reprezintă un pericol pentru România - Radu Timofte (SRI)***

Vin alegerile! Pericolul dictaturii masonice (1)

Mircea Dafinoiu

Cu doar câteva zile în urmă, împărtășeam impresii despre mersul politicii cu un fost om de afaceri căzut în mizerie. Recunosc că discuțiile despre politică au ajuns să nu-mi mai stârnească nicio emoție. Însă, de această dată totul era altfel, pentru că concluzia conversației a fost punctată ferm de interlocutorul meu: “*România o să fie laboratorul de testare pentru prima dictatură masonică*”. Din discuții am înțeles că se pregătește prăbușirea Guvernului, organizarea parlamentară urmează să fie schimbată. Președintelui îi va fi imposibil să numească un nou premier și va recurge la dizolvarea Parlamentului. Vor urma alegerii anticipate după noua ordine constituțională, iar majoritatea care se va forma va fi una prin excelență masonică. Astfel, se va marca finalul democrației de pe la noi. [N.red.: și acum foarte mulți parlamentari sunt masoni; autorul probabil vrea să spună că la conducerea țării vor fi majoritari masonii dintr-o anumită lojă].

... Între timp, pe scena politică au avut loc mutări care n-au făcut decât să confirme previziunile interlocutorului meu. Ba mai mult, masonii kaki au început să cerșească pe față atenția autorităților.

Masonii vor mai multă putere

Până anul trecut, cu excepția unor mici disidențe, masoneria se structura în trei mari forțe:

1. Marea Lojă Națională **din** Români; (MLNdR) - condusă de E.O. Chirovici, în gruparea acestuia intrând cei mai mulți și mai influenți masoni,
2. Marea Lojă Națională Unită din România (MLNUR) - păstorită de Bartolomeu Constantin Săvoiu și
3. Marea Lojă Națională **a** României (MLNaR) - Viorel Dănaș.

Gruparea lui Săvoiu a fost decimată de scandaluri interne, în spatele cărora s-ar ascunde, conform unor surse masonice, capul MLNdR, Chirovici. Chiar și astăzi, masonii rămași MLNUR sunt buimăciți și nu mai știu cine este

Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul (In. 13, 34)

CUPRINS

Porunca Iubirii apare cu binecuvântarea **Arhiepiscopiei Sibiului**

Credința și dragostea dintâi

Tămăduirea prin iubire

- Ieromonah Savatie Baștovoi / 5

De la Facere la Apocalipsă Rătăcirii și regăsiri

Buruieni crescute la umbra Bisericii (2)

- PS Valerian Zaharia / 18

**Cipru: Rolul episcopului Romei în
comuniunea Bisericii din primul mileniu / 29**

Misiunea Bisericii Tinerii - Familia - Lumea

Trebuie militat pentru un stat creștin!

- Interviu cu Părintele Dumitru Stăniloae / 43

Alegerile! Pericolul dictaturii masonice - / 2

Părintele Iosif Pașca – un martir ucis de masonerie / 48

**Ora de religie – discriminare sau mijloc de
păstrare a identității? - Stelian Gomboș / 55**

Știință și religie - Daniela Filioareanu / 60

Cartea ortodoxă prin poștă / 64

Talon Abonamente / 66

Pace ție, cititorule!

C
A
L
E
A

A
D
E
V
Ă
R
U
L

V
I
A
T
A

C
R
E
D
I
N
T
A

N
Ă
D
E
J
D
E
A

D
R
A
G
O
S
T
E
A

șeful lor. Marea Lojă Națională a României, condusă de Dănu, a reușit să câștige o oarecare influență prin intrarea în cercul de interese a lui Sorin Ovidiu Vântu și în formațiunile pseudo-sindicaliste de pe la noi. Acum, Dănu își cere prețul și se pare că vrea mai mult acces la structurile puterii.

De-a lungul timpului, s-au scris multe despre maiorul „mare maestru” Viorel Dănu, el fiind acuzat ca nu este altceva decât un șarlatan și că nu reprezintă adevărata masonerie. Nu știu cât de șarlatan este, dar știu sigur că gruparea masonică pe care o conduce nu este băgată în seamă de marea familie a burtoșilor cu șorțulețe. Ofițerul a racolat câțiva francmasoni de grade inferioare și a pus-o de o organizație, chipurile să le dea peste nas masonii lor din curtea PSD - PNL. N-au găsit atenție decât la PD-L, dar n-au reușit să facă mare brânză, pentru că și aici s-au trezit într-o poziție infiltrată din belșug cu elemente masonice din grădina PSD.

Astfel, Marele Consiliu al Marii Loji Naționale a României (MLNR - gașca lui Dănu) a decis în cadrul reuniunii prilejuate de deschiderea anului masonic, retragerea sprijinului acordat instituțiilor fundamentale ale statului, inclusiv pentru Președinție și Guvern. *“Până astăzi, Marea Lojă Națională a României a declarat și a susținut Președinția, Guvernul României, dar din păcate, în toți acești ani și-au manifestat o ignoranță față de instituția francmasonică. Astfel, s-a hotărât în această dimineață în Marele Consiliu, retragerea totală a sprijinului față de toate instituțiile fundamentale ale statului, unde intră inclusiv Președinția și Guvernul”,* a declarat recent Marele Maestru al acestei grupări masonice, Viorel Dănu. Acesta a mai spus că MLNR nu dorește să fie *“părtaș la haosul și hoția care din păcate se instalează în toate instituțiile statului”*. “Maestrul” a omis să spună cum au pus masonii osul la treabă în sprijinul autorităților. *“Artizanul acestei declarații a maestrului Dănu pare să fie Iliescu, care însă riscă să atragă masoneria într-o competiție electorală, la finalul căreia, dacă Băsescu va câștiga, poziția Masoneriei va intra într-un con de umbră”, după cum arată senatorul Urban Iulian.*

Sunt mulți masoni care consideră că acest lucru nu trebuia să se întâmple, în condițiile în care doar vechii venerabili au avut afaceri prospere pe vremea guvernărilor PSD, iar lupii tineri nu au apucat încă nimic și riscă acum, prin poziționarea oficială a șefilor masoni în rândurile electorale ale PSD să rămână definitiv în afara jocurilor care se vor face din 2010 înainte. Este de așteptat în acest context să apară voci în masonerie care să se delimiteze de această inițiativă a Maestrului Dănu. Din declarațiile lui Urban am priceput că masonii lui Dănu s-au dat cu PSD. Dar în acest partid este deja o aglomerație sufocantă de masoni din gruparea lui Eugen Ovidiu Chirovici, pe care Dănu îl urăște de moarte. Să se fi împăcat masonii? Nici vorbă. Se pare că grosul masoneriei române a trecut în tabăra lui Băsescu (în PDL), iar ceilalți s-au făcut, cel puțin temporar, social-democrați. (Revista AXA, nr. 26/2009) (va urma)

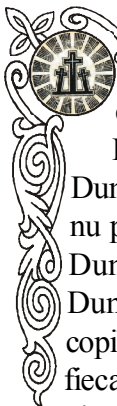
**Credința și
dragostea dintâi**

Tămăduirea prin iubire

Ieromonah *Savatie Baștovoi*

Tema pe care mi-ați pus-o înainte ați gândit-o și ați formulat-o chiar aici este cea mai interesantă și cea mai delicată din ortodoxia bisericii. De iubire sunt legate toate poruncile lui Dumnezeu. Atunci când Mântuitorul a fost întrebat de un oarecare cărturar care este cea dintâi poruncă din lege a răspuns: Să iubești pe Dumnezeul Tău din tot cugetul tău, din tot sufletul tău, din toată puterea ta și pe aproapele tău ca pe tine însuși. Toată Evanghelia este o poveste de iubire. Toată viața noastră se construiește și poate avea un rost doar pornind de la iubire și sfârșind cu iubirea. Cu toate acestea este foarte greu să vorbești despre iubire. Este greu nu pentru că iubirea ar fi grea, ci pentru că noi prin cădere ne-am îndepărtat atât de mult de ea încât cu anevoie mai înțelegem despre ce este vorba. Atât de mult ne-am îndepărtat de Dumnezeu și de starea noastră normală, aceea de a iubi, încât iubirea în drumul către desăvârșire, către Dumnezeu pe care trebuie să-l săvârșescă orice om, este pusă de Sfântul Ioan Scărarul în Scara sa, ca ultimă treaptă și noi cu uimire și cu cutremur și nu fără o oarecare deznădejde putem descoperi cât de anevoios este drumul până la iubire, câte trepte duhovnicești trebuie să parcurgem până a-L cunoaște, trepte pe care noi suntem departe nu doar de a le fi călcat, ci chiar de a le fi gândit. De aceea, îmi este foarte greu să vorbesc pe această temă, dar până la urmă, așa neputincioși cum suntem ne dăm seama că despre altceva nu prea avem a vorbi și că toate celelalte sunt prea puțin importante și chiar așa cum suntem, chiar dacă nu avem încă iubirea, totuși o râvnim,

tânjim după ea și dacă nu vom vorbi
despre ea și nici nu vom trăi, atunci
cum vom ajunge să îndeplinim poruncile lui Dumnezeu!?

Iubirea este un dar dumnezeiesc, iubirea este Însuși Dumnezeu. Nimeni nu poate iubi în afara Duhului Sfânt; nimeni nu poate înțelege iubirea în afara Duhului Sfânt, în afara lui Dumnezeu. Iubirea este străină celor care nu cunosc pe Dumnezeu, cu toate acestea fiecare om caută iubirea. Încă din copilărie fiecare dintre noi a căutat iubirea părinților, iubirea fraților, fiecare și-a făcut o închipuire despre cum trebuie să fie iubirea.

Fiecare în inimioara sa plângea, își închipuia și credea că știe ce ar trebui să facă ceilalți pentru ca el să se simtă iubit. Fiecare și-a închipuit niște gesturi, niște cuvinte, niște fețe care privesc într-un anume fel și toate acestea îi aduceau o ușoară bucurie, dar totodată și o mare durere că toate aceste gesturi, toate aceste cuvinte pe care ni le închipuim în mintea noastră sunt foarte greu de regăsit în ceilalți. Suferim pentru că cei din jurul nostru nu știu să ne iubească. Suferim pentru că iubirea așa cum ne-am închipuit-o noi nu există. Dar iubirea există! Există pentru că Dumnezeu a dus-o în lume, pentru că ea nu poate să nu existe, nu poate să aibă sfârșit, pentru că ea nu are nici început, ea nu poate să se împrățieze pentru că ea pornește de la Dumnezeu și se revarsă asupra întregii făpturi. Așa încât dacă iubirea nu există doar noi suntem de vină pentru că nu o vedem.

Sfântul Simeon Noul Teolog într-unul din imnurile sale își punea această întrebare: „*Cum oare Dumnezeule, Tu, Care ești lumina, Tu, Care umpli toată zidirea, Care pretutindeni ești și toate le împlinești, Tu Care ești cunoscut și contemplat de îngeri, de sfinți, Tu, pe care până și făpturile necuvântătoare, pe care până și luna și stelele și viforul și gheața - așa cum găsim la sfântul prooroc David - tresaltă de adierea Ta, cum, oare, doar eu nu Te văd, nu Te cunosc?*” Sfântul Simeon Noul Teolog trăia această suferință pentru că lumina dumnezeiască umple întreaga zidire, întreaga lume, și doar eu care m-am întunecat prin păcat nu mă pot împărtăși de ea!

La fel și iubirea umple toată zidirea pentru că Dumnezeu este iubire și Dumnezeu este atotcuprinzător și doar noi trebuie să răspundem și să o căutăm. Dacă nu vedem iubirea în jur este pentru că noi înșine nu o avem. Nu pot vedea ceva pentru care nu ai ochi. Sfinții Părinți vorbesc cu totul înălțător despre iubire. Este adevărat că Sfântul Ioan Scărarul pune iubirea la capătul scării duhovnicești, este adevărat că descrie un urcuș foarte în nevoință. Până la el trebuie să trecem prin pocăință, trebuie să trecem prin ascultare, prin plâns, prin tăierea vocii, prin multe nevoințe trebuie să trecem, spune Sfântul Ioan Scărarul până ajungem să dobândim iubirea. Cu toate acestea în fiecare dintre noi iubirea zvâcnește, chiar dacă noi nu o putem permanentiza în sufletul nostru. Dumnezeu descopere iubirea Sa când voiește și cui voiește. Dumnezeu și-a descoperit iubirea Sa tâlharului de pe cruce care o viață întreagă a petrecut în fărâdelegi și, iată, într-o clipă, iubirea dumnezeiască s-a atins de inima lui și el, într-o clipă, a devenit, din tâlhar, teolog, L-a mărturisit pe Hristos Împărat a toată zidirea, Împărat al cerului și al pământului și I-a cerut să-l pomenească în Împărăția Sa, mărturisire pentru care a și auzit cuvintele Mântuitorului: „Astăzi vei fi cu Mine în rai!”. Iubirea dumnezeiască s-a atins într-o clipă de inima femeii desfrânate care a venit și a spălat cu lacrimile ei picioarele Mântuitorului Iisus Hristos. Iubirea dumnezeiască s-a atins într-o clipă de inima femeii samarinene, femeie care trăia ca multe femei din zilele noastre, femeie care avusese șase bărbați, o femeie obișnuită la prima vedere, o femeie oarecare, o femeie desfrânată, o femeie cu viața strică, care nici cum nu-și putea întemeia o căsnicie, un tablou atât de obișnuit pentru ziua de azi. Și iată că la fântână atunci când Mântuitorul îi iese înainte o și atinge cu dragostea Sa și inima ei tresaltă și-L cunoaște ca pe Cel pe care L-a propovăduit Moise. Această femeie, după ce a vorbit cu Hristos, uită că a venit după apă, lasă găleata și începe a alerga pe străzi și a striga: „Veniți că am văzut un prooroc, L-am aflat pe Cel pe Care L-a propovăduit Moise, despre Care a scris Moise”. Ce știa femeia asta că a scris Moise!?

În timpul Vechiului Testament femeile nu erau școli de teologie, ca azi. În Duhul Sfânt a proorocit ea despre Cel despre Care a scris Moise. Păi, nu știau toți cărturarii iudei când a trebuit să se nască Hristos, cine S-a născut? Și de unde a luat femeia aceasta, o femeie care avea o viață așa cum o avea, darul să proorocească și să spună: L-am aflat pe Cel despre Care a scris Moise. De unde? Din dragostea lui Dumnezeu Care S-a atins de inima ei.

Așadar, evanghelia ne descoperă un Dumnezeu atotiubitor, Care poate să se descopere pe Sine și să se înfățișeze oricui, oricând. Evangheliștii au ținut să consemneze mai ales întâlnirile lui Hristos cu oamenii păcătoși, evangheliștii au ținut să povestească despre ei înșiși, nu faptele grozave pe care le făceau, ci slăbiciunile și neputințele lor. Evanghelistul Matei nu s-a rușinat să treacă în C.V.-ul său că a fost vameș. Despre apostolul Petru evangheliștii au socotit să povestească cum s-a lepădat de trei ori de Mântuitorul Hristos, fără să considere că prin aceasta vor pune stavilă propovăduirii Evangheliei. Și de multe ori îi vedem pe apostoli certându-se pe cale, care este mai mare, neprimind îndată cuvintele Mântuitorului, împuținându-se în credință, adormind în credință. Atunci când Hristos se ruga cu lacrimi de sânge, cei trei mari apostoli - Ioan, ucenicul iubirii, Petru care are cheile Împărăției și apostolul Iacob - au adormit de trei ori. Așadar nu s-au rușinat evangheliștii să-și mărturisească neputințele, ci mai degrabă faptele lor bune le ascundeau. Pentru că aceste neputințe scoțându-le înaintea, noi vedem și mai deslușit și mai măreață dragostea lui Dumnezeu. Și înțelegem, și-L credem atunci când ne spune că n-a venit pentru cei drepți, ci pentru cei păcătoși. Toate acestea, ne spune Sfântul Ioan Gură de Aur, toate aceste neputințe și căderi și chiar păcate pe care evangheliștii nu s-au rușinat să le consemneze și să le lase lumii întregi, au un singur scop: scopul de a ne încuraja pe noi, cei care suntem păcătoși, neputincioși, îndoielnici, șovăielnici în credință, de a ne încuraja să îndrăznim să venim la Hristos și de câte ori vom cădea să ne ridicăm cu nădejde și cu simplitate și să mergem înainte. Pentru că dacă ne-ar fi

prezentat evangheliștii numai faptele grozave ale apostolilor, dacă despre apostolul Petru am fi știut doar că el printr-un cuvânt învia morții, cum a înviat-o pe fiica lui Iair, despre Apostolul Pavel am fi știut doar că i-a strălucit Hristos în față ca soarele, am fi putut spune pe drept cuvânt: ce căutăm noi aici? Că nici morți nu știu să înviez, nici pe Hristos strălucind ca soarele nu L-am văzut? Suntem plini de păcate și de neputințe; această Evangheligie și această credință este pentru altfel de oameni, pentru oameni aleși, pentru oameni sfinți, nu este pentru noi. Dar tocmai pentru aceasta ni s-au pus înaintea toate aceste pilde și mărturii ale mării iubiri pe care o are Dumnezeu față de neamul omenesc.

Așa că, oricare dintre noi, într-o măsură mai mare sau mai mică, a simțit în inima sa dragostea lui Dumnezeu, pentru că nimeni, nimeni, nimeni n-ar putea rămâne în biserică dacă pe lângă ispitele, îndoielile, neputințele și zbuciumul lăuntric pe care îl are orice om care vine la Hristos, n-ar fi simțit cu inima sa acea dragoste, nimeni n-ar fi postit, nimeni nu s-ar fi înfrânat, nimeni nu s-ar fi sculat duminica dimineata, în loc să se odihnească, în loc să mănânce bine, în loc să pornească televizorul, nimeni nu s-ar fi trezit ca să vină la biserică, să treacă orașul sau dealul, așa cum trec țărani noștri ca să meargă la biserică, să stea ceasuri întregi în picioare, dacă nu ar fi simțit în chip tainic iubirea lui Dumnezeu asupra sa. Dar noi nu suntem desăvârșiți în iubire și ar fi o nebunie să credem că noi avem dragoste, că iubim pe Dumnezeu așa cum ar trebui, că iubim pe aproapele nostru; nici nu avem nevoie să credem asta. Dar noi căutăm dragostea, vrem ca oamenii să ne iubească. Dar vrem și noi să iubim.

Același Sfânt Ioan Scărarul în capitolul său despre pocăință spune niște cuvinte care, aparent, contrazic întreaga lui Scară, întreaga lui ierarhie a virtuților, a nevoițelor. La capitolul despre pocăință spune că de multă nevoie are nevoie un om pentru a dobândi iertarea păcatelor. Și descrie acolo atmosfera dintr-o mănăstire (mănăstire-închisoare) în care erau trimiși călugării cu păcatele mai mari care nimereau sub canon, mănăstire în care unii nu dormeau decât

sprijinindu-se de un perete, alții nu beau apă decât când nu mai puteau și din cauza asta aveau buzele albe și crăpate, alții munceau de dimineața până seara pentru a dobândi iertare de păcate. Și iată că Sfântul Ioan Scărarul spune că e bine și așa, dar alții o pot dobândi printr-un cuvânt dacă au dragoste. Iată că Sfântul Ioan Scărarul spune că sunt astfel de păcătoși care pot avea dragoste pentru Dumnezeu și, dacă o au, pot dobândi iertarea într-un ceas, iertare pentru care alții se nevoiesc o viață întreagă. Și el dă pilda unui frate care a căzut și a venit la părintele său cu pocăință cerându-i să-i dea canon să-l trimită în acea mănăstire-închisoare ca pedeapsă pentru că el a păcătuit. Spunea Sfântul Ioan Scărarul că acel stareț sfânt pentru că era văzător cu duhul a îndeplinit dorința fratelui, deși el văzuse că Dumnezeu îi iertase păcatul în timp ce acesta încă era jos la picioarele lui. De ce, spune Sfântul Ioan Scărarul? Pentru că avea dragoste. Și Sfântul Ioan Scărarul aduce ca pildă evanghelică pocăința femeii desfrânate care a plâns și zice: această femeie pentru că a avut dragoste pentru Hristos și-a dobândit iertare îndată printr-un plâns. Și zice că la fel era și samarineana. Dintr-o dată L-au iubit pe Hristos, L-au recunoscut ca Dumnezeu, L-au iubit și L-au urmat. Și zice că pentru aceasta nici măcar nu-și dăduse seama că a trăit în păcat și dintr-o dată a alergat și a început să propovăduiască tuturor că L-a aflat pe Mesia. Nu se gândea că El a muștrat-o că are șase bărbați, nici nu și-a dat seama, nici n-a văzut, ci a trăit această bucurie.

Acesta este un mare dar, darul de a iubi. Vedeți că această femeie desfrânată nu a venit cu vreun interes anume la Hristos, a venit pentru că Îl iubea, a auzit predica Lui, L-a auzit ce învăța, L-a văzut în mulțime. Desigur că L-au auzit și toți ceilalți care cârteau, care spuneau că are drac, că este născut din desfrânare, așa cum găsim în evanghelia de la Sfântul evanghelist Ioan, toate aceste învinuiri. Și această femeie le-a auzit. Această femeie care era cunoscută în tot orașul, pentru că cei care cârteau mărturisesc asta. Ce fel de proroc este Acesta dacă nu știe ce fel de femeie este cea care-L

atinge? Făcea bani pentru că se prostitua. Închipuți-vă! Această femeie cunoscută pentru ce era cunoscută traversează orașul și vine într-o adunare, vine într-o casă și se smerește până într-atât că își despletește părul, intră sub masă și spală picioarele Mântuitorului fără să spună nimic, fără să spună ceva clar. Ce nevoie avea să facă asta? Ce aștepta ea de la Hristos? I-a cerut să-i învie vreun mort așa cum cereau alții? I-a cerut să-i tămăduiască vreun copil, vreun orb sau pe părinții ei? Ce i-a cerut? Nu i-a cerut nimic! A cheltuit ea bani din banii pe care-i avea, a cumpărat cel mai scump mir încât s-au smintit și apostolii văzând câtă cheltuială a făcut. Pentru ce? Ca să-l toarne pe picioare. Pentru ce să i-l toarne pe picioare? Nici ea nu știa! Vroia să facă și ea ceva. Și asta era tot ce putea face. Și ea nu aștepta nimic în schimb. Ce, ea știa ce înseamnă atunci iertarea păcatelor? Credeți că se gândea la asta? Eu cred că nu se gândea la asta. Pentru că nici cărturarii și nici nimeni nu credea că Hristos iartă păcatele. Se sminteau când îl auzeau că spune: „Ridică-te, iertate sunt păcatele tale”. Credeau atunci cărturarii și fariseii și cei care învățau în templu? Cine este Acesta Care iartă păcatele? Cine se crede? Și, iată, această femeie vine la El! Vine la El pentru că a simțit dragoste.

Femeia samarineană de ce L-a iubit pe Hristos? Ce i-a făcut Hristos femeii samarinene? A intrat în vorbă cu ea, i-a cerut apă, i-a zis că-i va da o apă vie, îi va da o apă care nu se va împuțina niciodată. Nici nu știa ea despre ce apă vorbește. Când a înțeles în Duhul Sfânt că este prooroc (a zis: Tu știi că eu am avut șase bărbați, tu ești prooroc), care a fost prima întrebare pe care a pus-o această femeie unui prooroc? I-a spus oare: dacă am avut șase bărbați și nu mi-a mers în căsnicie, binecuvântează ca să am un soț bun, să am o căsnicie bună? N-a zis asta. A zis oare: hai la mine acasă, să te rogi pentru casa mea ca să-mi meargă bine? N-a zis nici așa. Atunci care a fost prima ei întrebare? Învățătorule, iudeii se roagă la templu și zic că acolo vine Dumnezeu. Dar samarinenii se roagă pe dealul acesta pentru că aici e fântâna asta, pe care am

trebuie să ne rugăm. Uitați-vă ce preocupări avea această femeie, femeie aparent desfrânată, se gândea cum să se roage, Îl întreba pe Mântuitorul cum să ne rugăm. Asta arată ce era în inima ei, ce fel de inimă avea.

Așa că și păcătoșii pot cunoaște dragostea lui Dumnezeu. Și cu ce ne „smintește” Mântuitorul în evanghelie? Este tocmai faptul că ne prezintă o grămadă de păcătoși care L-au primit pe Dumnezeu simplu, cu bucurie, firesc, fără nici o îndoială, spre deosebire de farisei, de cărturari. Și Însuși Hristos cu sfânta Sa gură a zis: „Adevărat vă spun, că vameșii și desfrânații vor intra înaintea voastră în Împărăție”. Așa că și noi, care suntem păcătoși, putem primi atingerile iubirii dumnezeiești. E adevărat că nu o putem avea în toată vremea, căci aceasta e starea celor desăvârșiți, iar nouă nu ne este să trăim în dragoste. Toată strădania noastră este să fim cât mai atenți la aceste atingeri și să le căutăm și dacă le-am primit să căutăm să nu facem lucrurile, să nu vorbim cuvintele, să nu primim gândurile care îndepărtează de la noi pe Dumnezeu Atotțiitorul.

Iată cum iubirea este tămăduitoare, cum ne izbăvește cel mai repede de păcate. Iubirea trece peste toate nevoințele, peste toate convențiile, și ne atrage harul Duhului Sfânt. Nu doar Sfântul Ioan Scărarul vorbește despre aceasta, ci și alți Părinți. Deci, cea mai simplă cale de despățimire este iubirea.

Sigur, iubirea este un cuvânt foarte greu. Noi de unde să o luăm dacă suntem păcătoși? De la Dumnezeu, încercând să păzim poruncile Lui. Cum primim iertare prin iubire mai degrabă decât prin nevoie? Ce este aceasta!? Aceasta este să ne adâncim în sufletul nostru, să cugetăm adânc la taina mântuirii, și așa cum vrem noi să fim iertați să iertăm pe aproapele nostru. Tot Hristos ne pune înainte ce înseamnă să iubim pe aproapele nostru: Ce voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor. Voiți să vă ierte? Iertați și voi! Voiți să se poarte frumos, să fie atenți cu voi? Fiți și voi! Pentru această iertare și dragoste pe care o avem față de aproapele nostru, Dumnezeu revarsă dragostea Sa asupra noastră, cunoaștem dragostea lui

Dumnezeu și ne ușurăm de păcate.

Spunea unul din Părinți (chiar

părintele Porfirie): de ce te străduiești să scoți întunericul din cameră? Fă o găurică și lasă să intre lumina, și întunericul de la sine va dispăre; deschide geamul. Noi ne întoarcem, ne chinuim cu păcatele noastre, le scormonim, le întoarcem pe toate părțile, ne sfâșiem de parcă ar sta în puterea noastră să ne izbăvim de ele. Mult mai simplu, spune părintele Porfirie: *deschide o portiță prin care să intre lumina dumnezeiască, și întunericul și sfâșierile tale de la sine se vor risipi*. Această portiță este gândul bun, gândul luminos pe care noi trebuie să-l avem despre aproapele nostru, despre Dumnezeu. Noi L-am văzut, L-am cunoscut pe Dumnezeu, Hristos S-a descoperit nouă ca un Dumnezeu care poate ierta păcatele într-o clipă. Nu înseamnă nimic în (pentru) Dumnezeu să ierte păcatele. El la tot păcătosul răspundea: Iertate sunt păcatele tale, mergi în pace, și nu mai păcătui. Tuturor le-a răspuns așa, niciodată n-am auzit, nici vameșului, nici tâlharului, nici femeii desfrânate, nimănui Hristos n-a răspuns: Mergi și vei veni la Mine săptămâna viitoare și atunci o să mai stăm de vorbă să vedem ce ai înțeles tu din ce ți-am spus Eu. Nu! Ci tuturor care veneau la El cu credință le spunea: iertate sunt păcatele tale, mergi în pace și nu mai păcătui. Mai ales prin întâmplarea cu tâlharul ne cutremurăm noi de iubirea lui Dumnezeu. Acesta este Hristos așa cum ni-L vestește evanghelia. N-avem alt Hristos, n-avem alt Dumnezeu.

Tocmai de aceea, a gândi cu dragoste la Dumnezeu este cea mai mare nevoie. Este primul lucru pe care-l cere Dumnezeu de la noi. Care este întâia poruncă? Să iubești pe Dumnezeul tău din tot cugetul tău, din toată puterea ta, din toată tăria, din tot sufletul. Cum să Te iubesc, Doamne, dacă sunt păcătos? Tu nu știi că dragostea stă în Scara Sfântului Ioan Scărarul la urmă de tot? Da, știu, dar tu iubește-mă! N-am spus să mă iubești ca Ioan Scărarul. Ci iubește-mă din tot sufletul tău așa cum este el; Eu nu-ți cer să mă iubești ca arhanghelii Mihail și Gavriil, nu-ți cer să mă iubești ca Preasfânta și Preacurata Mea Maică, nu-ți cer să mă

doar atât: să mă iubești din toată
virtutea cugetului tău și a sufletului
tău, așa cum este el. Dar celelalte știu Eu să le adaug, să le
înmulțesc, și dacă vei păstra acest cuget pururi întins spre Mine
din ființa ta, Eu pot să-l cresc și să-l desăvârșesc până la
dragostea cea pe care o vedem la sfinți. Așa că, datori suntem să
cugetăm la iubirea dumnezeiască chiar dacă suntem păcătoși,
pentru că doar din această iubire noi putem ierta pe ceilalți. Dacă
cineva nu poate ierta pe aproapele său, dacă-l judecă, este numai
pentru că nu a cunoscut încă iertarea dumnezeiască, iertarea
dumnezeiască asupra sa. De ce? Pentru că nu crede că o poate
primi, nu are credință! Credința este începutul a toate. Prin credință
se deschid cerurile, se iartă păcatele și putem ajunge în fața lui
Dumnezeu, azi, acum, așa cum a ajuns tâlharul. **Credința este un
dar, dar este și o nevoie.** Dacă ar fi fost credința doar un dar,
Hristos nu și-ar fi muștră ucenicii cu diverse ocazii numindu-i puțin
credincioși: Puțin credincioșilor de ce v-ați îndoit? Și atunci când s-a
întâmplat furtuna pe mare, și atunci când n-au reușit să tămăduiască
îndrăcitul îi ceartă pentru că sunt puțin credincioși. Îi ceartă și după
Înviere că nu le-au crezut pe femeile mironosițe când le-au zis că
Hristos a înviat. În aceste muștrări Hristos ne arată că darul credinței
pe care l-am primit poate fi înmulțit și trebuie înmulțit. Să credem lui
Hristos cuvintele pe care le-a zis.

Sfântul Siluan Athonitul povestește o întâmplare despre un
schimonah din Sfântul Munte care pe patul de moarte s-a spovedit
starețului și aștepta să moară. Dar tot nu-și găsea el liniștea pentru că
a zis că trebuie să vină părintele Macarie să-l spovedească și atunci o
să aibă el dezlegare desăvârșită pentru că simte el că nu i s-au iertat
lui toate păcatele. Părintele s-a dus și l-a chemat pe părintele Macarie
și l-a mai spovedit o dată. S-a liniștit și a murit cu pace. Sfântul Siluan
zice: oare de prima dată nu i s-au iertat păcatele de la spovedania
starețului? Sigur că erau iertate! Dar pentru că el nu credea că i s-au
iertat rămăneau asupra lui. Dacă a vrut el să-l mai spovedească o
dată părintele Macarie, el l-a spovedit. Și dacă el a crezut a

primit ușurare. Și spune Sfântul Siluan, foarte important: să credem tainele Bisericii, să avem această putere a credinței, că primim într-adevăr iertarea, binecuvântarea, mila și dragostea lui Dumnezeu. Părintele Porfirie, într-una din cărți, devenea obsedant spunând că „întotdeauna mi-era bine și ușor căci, chiar dacă greșeam, mă duceam la părintele, mă spovedeam și ieșeam de acolo zburând pentru că aveam eu acest dar de a crede că în spovedanie mi se iartă păcatele”. De câteva ori revine obsedant, numind „dar” dumnezeiesc credința că păcatele ni se iartă la spovedanie. La fel și Sfântul Siluan povestește despre un oarecare mojiic din Rusia care săvârșise omor și-l vede la un joc în sat și-l întreabă: cum îndrăznești tu să joci dacă ai săvârșitucidere? La care el răspunde: da, dar m-am spovedit, am luat canon, am făcut canonul și acum, dacă Dumnezeu pe mine m-a iertat...

Aceasta nu este împietrirea sufletească în care trăiesc mulți oameni, ci este un dar dumnezeiesc. Dacă tu nu mai revii la păcat arăți că ai primit iertarea lui Dumnezeu. Care e semnul iertării? Ne spune Sfântul Isac Sirul: să urâm păcatul! Atunci când noi simțim cu toată ființa noastră, cu toată inima noastră, **urâm păcatul pe care mai înainte îl iubeam. Ceea ce până nu demult ne aducea plăcere și care ne scotea din rânduiala noastră dintr-o dată ne trezește repulsie, groază, urâciune și ne temem să ne mai gândim la păcatul pe care l-am făcut pentru că am înțeles în toată ființa noastră că el stă între noi și Dumnezeu.** Acesta e semn că ai primit iertare de la Dumnezeu. Asta nu înseamnă că nu te poți întoarce oricând la acel păcat. Nu trebuie să ne culcăm pe urechea asta și să spunem că iată Dumnezeu mi-a iertat păcatul. Dumnezeu știe să ierte, dar tu adu pocăință până la sfârșitul vieții tale.

În schimb, iată că Dumnezeu ridică de la tine această sfâșiere pentru un păcat anume, din cauza căruia tu nu poți vedea frumusețea vieții duhovnicești, frumusețea lui Dumnezeu, dragostea Lui, nu o poți contempla, pentru că spune și Sfântul Nicolae Cabasila că **doar cel care este mulțumit, care se simte împlinit, poate să nu-i**

mai invidieze pe ceilalți, poate să nu-i mai înjure. De ce?

Pentru că el are în Dumnezeu toate.

Așa că este foarte important să creștem în această dragoste prin contemplație și prin îndepărtarea de judecare, de cârtire, de invidie, de mânie, de toată răutatea care se îndreaptă asupra aproapelui pentru că cei care lucrează astfel dobândesc cel mai grabnic iertarea păcatelor. De ce? Pentru că Însuși Hristos a spus: Precum judecați, așa o să fiți judecați. Cu ce măsurați, cu aceeași vi se va măsura. Precum iertați, așa veți fi iertați. Și chiar în rugăciunea „Tatăl nostru”, când a vrut să ne arate tuturor cum trebuie să ne rugăm, ne-a pus această cerere și această condiție: Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Așa că aceasta este menirea vieții noastre și aceasta este măsura și cântarul vieții noastre duhovnicești.

Vrei să știi ce părere are Dumnezeu despre tine? Uite-te ce părere ai tu despre aproapele tău! Care este aproapele tău? Care ar fi omul care îți place cel mai puțin din lumea aceasta, acela este aproapele tău! Și când vei birui în tine această neplăcere, acest disconfort pe care ți-l aduce gândul la el, prezența lui, atunci vei cunoaște pe Dumnezeu pentru că el Însuși a spus așa. Iată cum trebuie să înțelegem cuvintele Sfântului Ioan Scărarul și a altor sfinți când spun că prin dragoste ajungem cel mai repede la despătimire și cel mai repede ni se iartă păcatele, mai repede decât prin orice nevoință și că ceea ce alții nu pot dobândi prin zeci de ani de asceză (și nu asceză de care ducem noi, ci din aceea despre care citim în Scara Sfântului Ioan, că erau călugări care nu dormeau cu zecile de ani, nu se așezau nici pe scaun, se sprijineau doar de perete), spune Sfântul Ioan Scărarul, ceea ce un om cu inimă iubitoare dobândește după un ceas de plâns.

Așadar, această iubire, o iubire încă nu a celor desăvârșiți, ci o iubire a omului care încă se mai luptă cu păcatele sale, pentru că de vreme ce a căzut în păcat înseamnă că este luptat de patimă, și este luptat foarte tare. Având iubire, totuși cade; înseamnă că are și

patimă mai mare decât a unui om obișnuit. Dar prin raportarea cu dragoste la aproapele nostru, iertând, nejudecând, căpătăm și noi degrabă ușurare sufletelor noastre, tămăduire de toată durerea și amărăciunea din care omul poate trece la starea de mulțumire neîncetată pe care o aduce lui Dumnezeu și doxologie. Pentru că omul care este încă în patimă, care este încă rănit, cere neîncetat mila lui Dumnezeu. Iar aceasta este încă o stare de rob. Și doar cel care a simțit asupra sa iertarea și binecuvântarea lui Dumnezeu, așa cum a simțit-o femeia samarineană, dintr-o dată, nu-și mai găsește locul de bucurie, o bucurie duhovnicească și proslăvește pe Dumnezeu în inima sa.

Acesta este drumul, este anevoios, este cu șchiopătări, nu este drept, pentru că Însuși Dumnezeu nu l-a lăsat așa, ca să nu ne fie prea ușor pentru că dragostea cu osteneală și cu jertfă se dobândește, dar nu trebuie să ne fie străin și nu trebuie să ne pară chiar atât de îndepărtat, cu toate că până la sfârșitul vieții noastre trebuie să ne considerăm niște oameni străini de dragoste, niște oameni neputincioși, niște oameni care încă nu am început să trăim viața creștină, dragostea creștină.

Dumnezeu să ne ajute, să ne povățuiască cu harul Său pentru că doar în harul lui Dumnezeu putem pricepe dragostea Lui, putem pricepe taina întrupării Lui, taina Sfintei Treimi, taina prin care Dumnezeu în Duhul Sfânt lucrează mântuirea noastră și ne face părtași la bucuria veșnică, la iubirea veșnică în care vor petrece toți sfinții împreună cu Dumnezeu în veci. Amin. (*conferință organizată de A.S.C.O.R. Bacău*)

**De la Facere la
Apocalipsă.
Rătăcirii și regăsiri**

Buruieni crescute la umbra Bisericii (2)

PS Valerian Zaharia

Episcopul ortodox al Oradiei

Oradea, 1955

Osânda descântătorilor și vrăjitorilor

Dacă Sfânta Scriptură oprește, cu atât mai mult și osândește pe cei și pe cele care fac orice fel de vrăjitorie sau se duc la cei care se îndeletnicesc cu asemenea obiceiuri păgâne. Așadar, vă aduc aminte de opreliștea și osânda pe care Dumnezeu a pus-o asupra poporului israelitean, încă cu multe mii de ani în urmă, împotriva acestor obiceiuri păgâne: „*Când vei intra în pământul pe care Domnul Dumnezeuul tău ți-l va da, să nu te deprinzi să săvârșești grozăviile acelor popoare. Să nu se dovedească la tine vreunul care-și are în foc fiul sau pe fiica sa, nimeni care să aibă meșteșugul de ghicitor, nici tâlcuitor de semne, nici prezicător, nici fermecător, nici vrăjitor, nici descântător, nici mag, nici cei ce întreabă morții. Căci este grozăvie înaintea Domnului cel ce săvârșește acestea*

și, din pricina cestei urâciuni, Domnul Dumnezeu îl va goni din fața Sa. Tu fii fără prihană înaintea Domnului Dumnezeului tău. Fiindcă popoarele acestea, pe care le vei alunga, ascultă de tâlcuitorii de semne și vrăjitori, iar pe tine te oprește Domnul Dumnezeul tău” (Deuteronom 18, 9-14). În Cartea Leviticului poruncește Domnul: „Să nu vă duceți la cei care cheamă duhurile morților; nici la vrăjitori; să nu-i întrebați, ca să nu vă spurcați

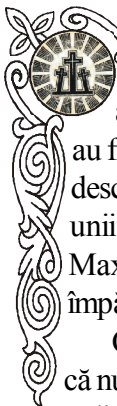
cu ei. *Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru*” (19, 31), căci

groaznică este pedeapsa neascultătorilor. Astfel, pe acela care-și arde sau trece copilul prin foc, închinându-se astfel idolului Moloh, în Vechiul Testament se prevede ca „*omul acela să fie pedepsit cu moartea: poporul din țară să-l ucidă cu pietre.*

Și Eu îmi voi întoarce fața împotriva omului acela și-l voi nimici din mijlocul poporului său, pentru că a dat lui Moloh pe unul din copiii săi, a spurcat locașul meu cel sfânt și a necinstit numele Meu cel sfânt” (Levitic 20, 2-3). Asemenea

pedeapsă este pusă de Dumnezeu și celor care îndeamnă, ajută, tănuiesc sau apără pe cel ce-și arde sau trece copilul prin foc. O asemănătoare pedeapsă, în Vechiul Testament, a hărăzit-o Domnul și aceluia care, dacă „*se duce la cei ce cheamă pe morți și la ghicitori, ca să se spurce cu ei, îmi voi întoarce fața împotriva omului acela și-l voi nimici din mijlocul poporului lui*” (Levitic 20, 6).

Noul Testament, al răscumpărării noastre prin jertfa Domnului Hristos, prevede însă iertarea celor care s-au ocupat de vrăjitorii, însă numai dacă se căiesc adânc de păcatul lor și nu-l mai repetă. Cine se încapățânează a stăruî în asemenea obiceiuri păgâne își pierde chiar și viața cea veșnică. Sfântul Apostol Pavel ne arată limpede că cei ce se îndeletnicesc cu „slujirea idolilor, fermecătoria” sunt asemănați cu cei care săvârșesc cele mai grele păcate și „*nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu*” (Galateni 5, 20 și 21). La fel arată și *Apocalipsa*, că pierd împărăția lui Dumnezeu și viața cea veșnică – dacă nu se căiesc la vreme și din adâncul inimii – cei ce se îndeletnicesc cu păgâneștile obiceiuri, spunând cu mânie îndreptățită: „*Afară câinii, și vrăjitorii, și desfrânații, și ucigașii, și închinătorii la idoli și toți cei ce lucrează și iubesc minciuna!*” (22, 15). Iată că cei care se folosesc da farnece și vrăji, descântece și ghicitorii, tâlcuiri de visuri și alte asemenea acestora, nici pe departe nu sunt numai niște păcătoși „oarecare”, cu păcate mai mult sau mai puțin ușoare, ci sunt asemenea închinătorilor la idoli, ucigașilor și desfrânaților –

chiar și unii împărați păgâni, înspăimântați și ei de primejdia ascunsă pentru popor în obiceiurile vrăjitoarești de tot felul – au fixat pedepse aspre pentru cei ce se îndeletniceau cu farmece, descântece, ghicitorii și altele asemenea acestora. Așa au poruncit unii împărați păgâni ca August, Vespasian, Titus, Dioclețian și Maximian. Opreliști și osânde împotriva vrăjitorilor au pus și împărații creștini Constantin, Teodosie cel Mare și alții.

Cine aleargă – în treburile sale - la vrăjitorie, acela înseamnă că nu vrea să pună nici o efortare pentru îndreptarea vieții sale. El se lipsește singur de libertatea gândirii și a voinței, punându-se sub porunca vrăjitorilor și sub lucrarea vrăjilor, crezând că din asemenea vrăji, făcute după un anumit tipic păgân, i se vor împlini gândurile, dorurile și visurile. Pentru un creștin, a se îndeletnici cu vrăjitoriile de tot felul înseamnă a se lepăda cu totul de Dumnezeu și de Biserică, înseamnă chiar un fel de a doua cădere în păcat – mai grozavă decât cea a lui Adam și a Evei – fiindcă un asemenea creștin și-a pierdut încrederea în foloasele pe care credinciosul le poate culege, cu credință, din jertfa pe cruce a Mântuitorului, din lucrările cele nevăzute ale lui Dumnezeu. Un asemenea creștin, care se îndeletnicește cu obiceiurile păgâne, trebuie să știe că Biserica, slujitorii altarului, lucrările și lucrurile bisericești nu sunt înzestrate cu nici un fel de putere vrăjitoarească, ci sunt sfințite cu harul cel dumnezeiesc. Tocmai pentru aceasta, slujbele care se fac de către Biserică sunt și aducătoare de roade – când credinciosul are credință puternică în Dumnezeu – fiindcă prin Biserică lucrează Însuși Dumnezeu, cu harurile Sale.

Orice vrăjitorie făcută în umbra Bisericii – cu lucruri sau vorbe furate de la Biserică – nu aduce nici un fel de folos omului, fiindcă la această asemănare cu slujba bisericească, tot vrajă păgână și stearpă rămâne.

De aceea, preoții au o însemnată datorie de a lumina neconținut pe credincioși în ceea ce privește nefolosul, ba și primejdia sufletească și trupească, individuală și obștească, a obiceiurilor păgâne. Dacă închizi ochii cu o greșită „blândețe” – dacă nu cu gândul

de a trage ceva foloase materiale – asupra obiceiurilor păgâne ale enoriașilor, lăsându-i pe aceștia să creadă în puterea și lucrarea vrăjilor, atunci înseamnă că singur uzi la rădăcina buruienilor păgâne ce trebuie stârpite din grădina trăirii sufletești, din grădina Bisericii. Iar a săvârși chiar preotul asemenea obiceiuri păgâne, aceasta ar însemna – nici mai mult, nici mai puțin – că acel preot – să nu fie! – nu-i slujitor lui Hristos, ci lui Veliar și lui Mamona. Iar între aceștia și Hristos nu este – după spusa Apostolului – nici „împărtășire”, și nici „învoire” și nici „înțelegere” (II Corinteni 6, 14-16).

Doar cunoaștem că Sfânta Biserică în alcătuirile sale de canoane (24 Ancire, 36 Laodiceea, 7, 65 și 83 Sfântul Vasile cel Mare, 3 Sfântul Grigorie de Nyssa, 61 Trullan și altele), în ce privește pe credincioșii care făc sau se folosesc de tot felul de obiceiuri păgâne, îi canonisește greu, dacă se pocăiesc cu adevărat, ținându-i ani și ani de zile departe de Prea Sfântul Trup și Sânge al Domnului, în care n-au avut încredere și s-au dat în uneltiri diavolești. Pe cei ce nu se îndreaptă, Biserica îi și afurisește, adică îi scoate cu totul afară din sânul ei. Iar în ce privește pe clericii care cumva ar face asemenea vrăjitorii – sau ar lăsa să se facă vrăjitorii cu cele bisericești – pedeapsa lor este știută: aruncarea afară din tagma preoției, lipsirea de har, ca unii ce n-au avut încredere în harul dumnezeiesc ce-a fost asupra lor.

Lepădarea de vicleniile diavolești și împărtășire din harurile dumnezeiești

Greu, nespus de greu este păcatul vrăjitoriilor păgâne de tot felul, cu care se încarcă unii sau alții din fiii Sfintei noastre Biserici. Dar noi știm că Dumnezeu nu este Dumnezeu al răzbunării, ci al milei și al îndurărilor. Jertfa pe Cruce a Mântuitorului ne-a cules nouă împăcarea cu Dumnezeu Tatăl, iar Trupul ce s-a frânt pe Cruce și

Sângele care a curs pe ea ni se dă nouă „spre iertarea păcatelor noastre și spre viața de veci”.

Oricât de greu ar fi păcatul pe care l-am săvârșit cumva – cu voie sau fără voie, cu lucrul, cu cuvântul sau cu gândul, cu știința sau cu neștiința – păcatul acesta ni-l iartă bunul și îndelung milostivul Dumnezeu, dacă ne întoarcem la El cu adevărată pocăință, dacă ne plângem păcatul din adâncul inimii, dacă făgăduim lui Dumnezeu și ne stăpânim să nu ne mai lăsăm în plasa și gheara păcatului. Căci scris este că „*Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu*”, Dumnezeu voiește „*ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină*” (I Timotei 2, 4), fiindcă El este „*îndelung răbdător*” (II Petru 3, 9). Întoarcă-se, dar, la Domnul, așa cum îi povățuiește și îi îndrumă Biserica, toți cei care – cu sau fără voia lor, cu sau fără știința lor, la bucurii sau la necazuri – au căzut cumva în păcatul vrăjitoriilor păgâne de tot soiul. Căci tocmai pe unii ca aceștia – și pe toți păcătoșii – îi cheamă Mântuitorul, cu nesfârșită dragoste și blândețe, să se tămăduiască de păcatul lor, după spusa Domnului Hristos că „*n-au trebuință de doctor cei sănătoși, ci cei bolnavi, căci n-am venit să chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoși la pocăință*” (Luca 5, 30-32).

Cei ce ați greșit cumva părăsiți pentru totdeauna obiceiurile păgâne și întoarceți-vă cu credință, cu nădejde și cu dragoste la sânul Sfintei Biserici, unde vă veți simți îndată sufletele spălate de toată necurăția, împrospătate și schimbate în bine, prin harurile cele dumnezeiești ale Duhului Sfânt. Căci, bine spune *Sfântul Ioan Gură de Aur*: „*De aceea, n-ar greși cei care ar spune că Biserica este mai presus de corabia lui Noe. Corabia a primit în ea lighioanele și le-a păstrat ca lighioane, iar Biserica primește lighioane și le preschimbă. Ce vreau să spun? Acolo, în corabia lui Noe, uliu a intrat, uliu a ieșit; lup a intrat, lup a ieșit. Aici, însă, dacă a intrat cineva ca uliu, iese porumbel; intră lup și iese oaie; a intrat șarpe, iese miel; nu schimbându-și firea, ci*

*alungându-și răutatea dintr-
însul". Părăsească păgâneștile*

obiceiuri cei care s-au îndeletnicit cu ele și, dacă, ca niște creștini ce sunt, ei simt nevoia de ajutor dumnezeiesc în petrecerea lor pământească, să nu mai alerge la vrăjitorii necurate, ci să se roage Domnului. Să vină să ceară și li se va da, să vină să bată și li se va deschide la Sfânta Biserică a Domnului Hristos, care este plină de tot harul cel dumnezeiesc. Doar Mântuitorul a făgăduit Apostolilor Săi: *„Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor, pe Duhul Adevărului, va da vouă, ca să rămână cu voi în veci”* (Ioan 14, 16-17). Iar Mântuitorul și-a ținut dumnezeiasca Sa făgăduință: la ziua Cincizecimii S-a pogorât Mângâietorul, Duhul Adevărului, asupra Apostolilor, întemeindu-se Sfânta Biserică, în care Duhul Mângâietor întotdeauna este, lucrând prin urmașii și ucenicii Apostolilor: cinul cel preotesc alcătuit din episcopi, preoți și diaconi. Așa de plină de harul cel dumnezeiesc este Sfânta Biserică, încât un Sfânt Părinte bine spunea că *„din temelie până în vârful crucii, Biserica este lucrarea Duhului Sfânt”*, iar Sfântul Irineu adaugă: *„Unde este Biserica, acolo este și Duhul Sfânt, iar unde este Duhul Sfânt, acolo sunt și Biserica și toate darurile”*. „Biserica – zice Sfântul Augustin – este casa și cetatea Duhului Sfânt. Sufletul și viața Bisericii este Duhul Sfânt”.

Nu la ghicitori și la vrăjitori să vă îndreptați, ca neamurile cele păgâne, ci asemuiți-vă credinciosului din Legea Veche care – cum spune Scriptura – atunci când *„Îl căuta pe Domnul, venea la cort”* (Ieșire 33, 7). Iar rugăciunea făcută cu credință tare din inimă arzătoare este auzită de Domnul, care zice: *„Auzit-am rugăciunea ta și cererea cu care te-ai rugat înaintea Mea”* (III Regi 9, 3), căci *„ochii Mei vor privi și urechile Mele vor asculta rugăciunile celor ce se vor ruga în acest loc”* (II Cronici 7, 15), adică în Biserică. Căci în Biserică, potrivit cuvintelor Mântuitorului – rugăciunea făcută de mai mulți este de un folos neprețuit, căci scris este: *„Dacă doi din voi se vor uni pe pământ pentru tot lucrul ce vor cere, va fi lor de la Tatăl Meu, Care este în ceruri.*

Căci unde sunt doi sau trei

adunați întru numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 19-20). În Sfânta Biserică se împlinește cuvântul Mântuitorului, cel mai de pe urmă din *Evanghelia după Matei*: „Și iată, eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (28, 20).

În ostenele și nevoințele noastre – cele pentru viața de aici și cele pentru viața de dincolo – nimic nu-l împiedică pe credincios să ceară ajutorul dumnezeiesc. Ajutorul care ni se împărtășește în Biserică prin Sfintele taine ca și prin feluritele Ierurgii sau sfinte slujbe anume rânduite pentru trebuințele noastre trupești sau sufletești, precum și prin Sfintele Laude, adică slujbele de închinare, rugare și laudare a lui Dumnezeu, în frunte cu Sfânta Liturghie.

Harurile ce le dobândim prin primirea Sfintelor Taine

Sfintele Taine sunt în număr de șapte: Botezul, Mirungerea, Pocăința, Împărtășania, Preoția, Nunta și Maslul. Toate acestea, orânduite de Mântuitorul, sunt lucrări văzute prin care, în chip nevăzut, se pogoară asupra omului harul lui Dumnezeu. Sunt lucrări văzute pentru că omul e trupesc, cum zice *Sfântul Ioan Gură de Aur*: „Dacă ai fi netrupesc, ți-ar da aceste daruri așa cum sunt, netrupești. Dar fiindcă e împreunat cu trupul, cele duhovnicești ți le dă în semne supuse simțurilor”.

Sfintele Taine – ca și Laudele și Ierurgiile și oricare alte slujbe bisericești – nu sunt vrăjitorii, fiindcă nu idolilor și nici diavolului nu sunt închinare și nici de aceștia săvârșite. Săvârșitorul Sfintelor Taine este Însuși Dumnezeu, care este și izvorul lor. Hristos, și numai El, este săvârșitorul Sfintelor Taine, episcopii și preoții fiind numai unelte ale Sale, după cum mărturisește Sfântul Apostol Pavel, despre el, despre ceilalți Apostoli și despre cei rânduiți de Apostoli prin cetăți și prin sate, ca episcopi și preoți: „Așa să ne socotească pe noi omul

ca pe niște slugi ale lui Hristos și iconomi ai Tainelor lui

Dumnezeu” (I Corinteni 4, 1). De la leagăn până la mormânt credinciosul se poate bucura, dacă este vrednic, de harurile pe care Dumnezeu le revarsă prin Sfintele Taine, așa încât numai acei creștini care și-au pierdut credința și nădejdea în Dumnezeu vor alerga la vrăjitorii și la celelalte obiceiuri păgâne și diavolești. Știut fiind că la vrăjitoare și descântătoare aleargă unii sau unele mai cu seamă atunci când se află în boli și suferințe – le spunem acestora că prin păgâneștile vrăjitorii nu numai că nimic nu vor câștiga, ci osândă mai vârtos își vor agonisi – în schimb, se vor bucura de mult har toți acei bolnavi sau suferinzi care se vor învrednici să se împărtășească de harurile dumnezeiești ce se revarsă asupra credinciosului prin Sfintele Taine ale Pocăinței, Împărtășaniei și Maslului. Prin Pocăință sau Spovedanie credinciosul capătă iertarea păcatelor, sufletul său fiind astfel pregătit și curățit pentru primirea altor haruri și daruri dumnezeiești din Sfânta Cuminecătură, în care Prea Sfântul Trup și Sânge al Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă, cum spun rugăciunile Bisericii, „spre iertarea păcatelor și spre viața de veci”, „spre tămăduirea trupului și a sufletului”.

Astfel pregătit și întărit, trupește și sufletește, prin Spovedanie și Cuminecare, credinciosul – cel bolnav trupește sau sufletește, ca și orice creștin care are nevoie de mila și ajutorul lui Dumnezeu – poate primi, pe urmă, prin ungerea cu untdelemn sfințit prin rugăciunile preoților. Căci încă de pe timpul Sfinților Apostoli se împărtășea bolnavilor Sfântul Maslu, după mărturia Sfântului Apostol Iacov: „Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica și de va fi făcut păcate se vor ierta lui” (Iacov 5, 14).

Sfintele Taine și Sfintele Ierurgii care se săvârșesc pentru tămăduirea celor bolnavi trupește sau sufletește nu-i scutesc pe aceștia de a merge și la doctorii cei

pământești, în căutarea

medicamentelor celor de trebuință.
După credința noastră creștină și doctorii – ca și toți cei care fac bine, iar nu rău omului – sunt rânduiți de Dumnezeu. Dar noi credem că rugăciunea fierbinte și plină de credință ridicată către Dumnezeu, cum spune Apostolul Iacov: „*rugăciunea credinței*” ajută mult întru aflarea medicamentului celui bun, întru alinarea suferințelor celui bolnav.

Dumnezeu își arată puterea și lucrează nu numai prin minuni, ci și prin toate cele care ne înconjoară, deci și prin doctori. În afară de acesta, Sfânta Scriptură mărturisește chiar că Sfântul Apostol și Evanghelist Luca era doctor, „medicul cel iubit” al Sfântului Apostol Petru, iar despre Sfântul Apostol Toma se crede tot așa ceva. Iar în Sinaxarul Sfinților Bisericii noastre sunt înscrși un șir întreg de „doctori fără de arginți”, tămăduitori ai celor bolnavi, prin ostenele și rugăciunile lor și prin harul dumnezeiesc, așa cum sunt cei 12 sfinți: Cosma și Damian, Chir și Ioan, Pantelimon și Ermolae, Samson și Diomid, Mochie și Anichit, Talaleu și Trifon.

(extras din „*Buruieni crescute la umbra Bisericii*”, PS Valerian Zaharia – Episcopul ortodox al Oradei, Editura Episcopiei Ortodoxe Române Oradea, Oradea 1955; p.10-14, 30-59)

Cipru:

Rolul episcopului Romei în comuniunea Bisericii din primul mileniu

Înainte de întâlnirea din Pafos (Cipru) a Comisiei Mixte Teologice de dialog între ortodocși și romano-catolici, având ca temă titlul de mai sus, mai mulți clerici (și ierarhi), monahi și laici au semnat o „**Mărturisire de Credință împotriva ecumenismului**”. În urma citirii acestui text, sinodul Bisericii Greciei a dat un comunicat, în care, punctul 4 este următorul:

4. Textul de la **Ravenna** și textul care trebuie să se elaboreze în **Cipru**, se alcătuiesc cu condiția supunerii și aprobării lor de către **Bisericile Locale Autocefale, prin urmare și de către Biserica Greciei**, după ce s-a deliberat sinodal. Aceasta înseamnă practic că nu vor exista pași decisivi în afara hotărârii sinodale a Ierarhiei. Ierarhii sunt păzitorii Predaniei Ortodoxe, după cum au mărturisit la hirotonia lor în treapta de episcop.

Ca urmare, la întâlnirea din Cipru nu s-a stabilit un text final. Aceasta și pentru că în textul dezbătut pentru a fi aprobat, **cam toate cele 32 de articole stabilesc întâietatea Romei și a episcopului Romei în primul mileniu!** (textul este prezentat în paginile următoare). Psihologic vorbind, este mai indicat ca acest text să fie prezentat odată cu descrierea rolului episcopului Romei în mileniul al 2-lea și al 3-lea (ce se va dezbate în 2010) și în altă locație (neortodoxă - Viena, locul viitoarei întâlniri). Oricum ar fi însă, chiar și un “primat de onoare”, el se va constitui ca un primat de autoritate (jurisdicțional). De aceea, credincioșii ciprioți au manifestat împotriva primatului papal cu bannerul „**Trei sunt cele mai groaznice căderi de-a lungul istoriei: a lui Adam, a lui Iuda și a papei**”.

Redăm în continuare textul dezbătut spre aprobare și comunicatul final al comisiei mixte.

Planul textului ce s-a dezbătut spre aprobare în Cipru

Rolul episcopului Romei în comuniunea Bisericii din primul mileniu

Introducere

1. În textul de la Ravenna „Consecințe eclesiologice și canonice ale naturii sacramentale a Bisericii. Comuniune eclesială, sinodalitate și autoritate”, catolicii și ortodocșii au recunoscut legătura neîntreruptă dintre sinodalitate și primat la toate nivelurile vieții Bisericii. „Primatul și sinodalitatea sunt interdependente reciproc. De aceea la toate nivelurile vieții Bisericii — local, regional și universal — primatul trebuie întotdeauna privit în contextul sinodalității, iar sinodalitatea în contextul primatului Ravenna, § 43). De asemenea, sunt de acord că „în vremea Bisericii nedespărțite această ordine canonică (*taxis*) era recunoscută de toți. Mai sunt de acord că Roma, Biserica care „prezidează în iubire”, potrivit expresiei Sfântului Ignatie al Antiohiei (Către Romani, prolog), ocupă primul loc în această *taxis* și, prin urmare, episcopul Romei era protos ul între patriarhi” (Ravenna, § 40 și 41). Textul se referă la rolul activ și la privilegiile episcopului Romei ca „întâiul între patriarhi”, „primul în Scaun peste episcopii mari?” (Ravenna, § 41, 42, 44) și conchide că „rolul episcopului Romei în comuniunea tuturor Bisericilor” trebuie „să fie studiat într-o mai mare profunzime”. Care anume e funcția specifică a episcopului „primului scaun” în ecleziologia de comuniune (*koinonia*)? (Ravenna, § 45).

2. Tema pasului următor al dialogului este așadar „Rolul episcopului Romei în comuniunea Bisericii din primul mileniu”. Scopul este înțelegerea mai profundă a rolului episcopului Romei pe durata acestei perioade, atunci când Bisericile Apusului și Răsăritului se aflau în comuniune, în pofida unor abateri dintre ele și astfel să răspundem la întrebarea de mai sus.

3. Textul prezent va evalua tema considerând următoarele patru puncte:

Biserica Romei. Primul Scaun. Prema cedus [ilizibil].

Episcopul Romei ca succesor al lui Petru.

Rolul episcopului Romei în vremuri de criză în comuniunea eclezială.

Marea influență a factorilor neteologici.

Biserica Romei. Primul Scaun.

4. Catolicii și ortodocșii sunt de acord că din vremurile apostolice, Biserica Romei a fost recunoscută ca prima între Bisericile locale și în Răsărit și Apus. Scrierile Părinților Apostolici mărturisesc clar despre acest fapt. Roma, capitala imperiului, a câștigat repede în Biserica primară faima de loc al muceniei Sfinților Petru și Pavel. A câștigat un loc unic între Bisericile locale și a exercitat o influență unică. Mai târziu, în decursul secolului I, invocând exemplul martirilor Petru și Pavel, Biserica Romei a scris o lungă Epistolă către Biserica din Corint, care îi alungase pe preoții ei și sfătuia ca unitatea și înțelegerea să fie restabilite. Epistola a fost scrisă de către Clement, care în consecință este recunoscut drept episcop al Romei (a se vedea Irineu, „Contra ereziilor”, 3, 3, 2), chiar dacă modul exact al conducerii în Roma acelei perioade nu este cu totul clar.

5. Mai târziu, în drumul său către mucenicia din Roma, Ignatie al Antiohiei a scris Bisericii Romei cu mare prețuire, ca unei vrednice de Dumnezeu, vrednice de cinste, vrednice să fie numită binecuvântată, vrednice de fericire, vrednice de curățire. Se referă la ea ca la o întâistătătoare în ținuturile romanilor și ca la o întâistătătoare în filantropie.

6. Irineu a accentuat că Biserica Romei este cu siguranță punctul de referință pentru învățătura apostolică. Cu această Biserică, întemeiată de Petru și de Pavel, trebuia să conglăsuiească fiecare Biserică („Contra ereziilor”, 3, 3, 2).

7. De-a lungul vremurilor Episcopul Romei a fost în diferite disensiuni cu alți episcopi. În legătură cu data Paștelui, Anicet al Romei și Policarp al Smimei nu au reușit să se înțeleagă în anul 154 d.Hr., dar au păstrat comuniunea euharistică. Patruzeci de ani mai târziu, Victor al Romei a convocat sinoade pentru a rezolva disputa – un

caz interesant de sinodalitate și, mai ales, de papi care încurajează sinoadele – și l-a anatematizat pe Policrat de Efes și pe episcopii din Asia, atunci când sinodul lor a refuzat să-și însușească linia romană. Victor a fost muștrat de către Ilineu pentru această seriozitate [sic] și se pare că și-a retras decizia, și comuniunea a fost păstrată. La mijlocul secolului al III – lea, a izbucnit un mare conflict în legătură cu faptul dacă cei care au fost botezați de către eretici trebuie să fie rebotezați, atunci când erau primiți în Biserică. Invocând tradiția locală, Ciprian al Catarginei și episcopii din Africa de Nord, susținuți de sinoade, în jurul episcopului răsăritean Firmilian al Cezareei, susțineau că astfel de oameni ar trebui să fie rebotezați, în timp ce episcopul Ștefan al Romei, referindu-se la tradiția romană și desigur la Petru și la Pavel (**Epistola către Ciprian** 75, 6, 2), spunea că nu este necesar. Comuniunea dintre Ștefan și Ciprian a avut serios de suferit, dar nu a fost întreruptă oficial. Într-un mod asemănător, primele secole arată că opiniile și hotărârile episcopilor Romei au fost uneori puse la îndoială de către co-episcopi. Arată de asemenea viața sinodală vie a primei Biserici. Multele sinoade africane din această vreme, de pildă, și corespondența frecventă a lui Ciprian cu Ștefan și în mod deosebit cu predecesorul său Corneliu, demonstrează un pronunțat duh colegial.

8. Toate Bisericile din Răsărit și din Apus credeau că Biserica Romei deținea primatul între Biserici. Primatul rezulta din diferiți factori: întemeierea acestei Biserici de către Petru și Pavel și simțirea prezenței lor vii, martiriul acestor doi corifei apostoli și localizarea mormintelor lor în Cetate, precum și faptul că Roma era capitala imperiului și centrul de comunicare.

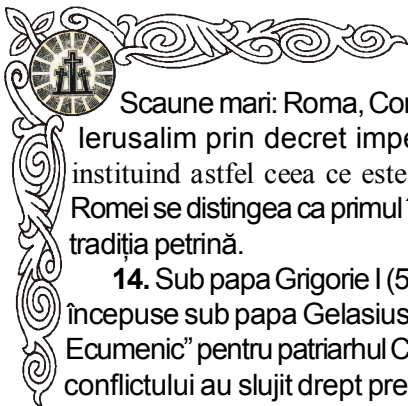
9. Primele secole arată relația temeinică și neîntreruptă dintre primatul Scaunului Romei și primatul Episcopului ei. Fiecare episcop reprezintă, personifică și exprimă Scaunul său (a se vedea **Ignatie al Antiohiei**, *Epistola către smimeni*, 8, **Epistola lui Ciprian**, 66, 8). Într-adevăr, ar fi imposibil să se vorbească despre primatul Episcopului fără să ne referim la Scaunul său. În a doua jumătate a secolului al II – lea, se învâța că permanentizarea Predaniei Apostolice se întindea și se exprima prin succesiunea episcopilor în Scaunele întemeiate de către Apostoli. Și Răsăritul și Apusul continuau să susțină în

mod asemănător că primatul Scaunului anticipează primatul Episcopului lui și este cauza celui din urmă.

10. Ciprian credea că unitatea episcopatului și a Bisericii sunt simbolizate de persoana lui Petru, căruia i s-a dat primatul, și de Scaunul lui, și că toți episcopii împreună au această slujire (prerogativă). Astfel, Scaunul lui Petru se află în fiecare Scaun, dar în mod deosebit la Roma. Cei care veneau la Roma, veneau la Scaunul lui Petru, la Biserica primară, cauza (izvorul) unității episcopale.

11. Primatul Scaunului Romei era evidențiat prin diferite expresii : Scaunul lui Petru (cathedra Petri), Scaunul Apostolilor (Sedes Apostolica), primul Scaun (prema Sedes). Însă, cuvântul Sfântului Gelasius, „Întâiul Scaun nu este judecat de nimeni” (Epistola a IV-a, PL 58, 28 B, Epistola a XIII – a, PL 59, 64 A) -care a fost aplicat mai apoi în codicii bisericești [ilizibil] și a devenit discutabil între Răsărit și Apus - inițial însemna doar că papa nu putea să fie judecat de către împărat.

12. Tradițiile răsăritene și apusene recunosc un oarecare respect față de primul dintre Scaunele patriarhale, care (respect) nu era pur onorific (Sinodul de la Niceea, canonul 6, Sinodul de la Constantinopol, canonul 3 și Sinodul de la Calcedon, canonul 28). Impunea autoritate (Ravenna, § 14), care întru totul se manifesta fără absolutism, fără constrângere fizică sau psihologică. (Ravenna, § 14). Doar că în primul mileniu Sinoadele Ecumenice erau convocate de către împărat, niciun sinod nu era recunoscut drept ecumenic fără să aibă consimțământul papei, care era dat fie anterior, fie posterior. Acest lucru poate să pară drept aplicarea la nivelul universal al vieții Bisericii a principiului exprimat de Canonul 34 Apostolic: „Episcopii fiecărui neam (ethnos) trebuie să l cunoască pe primul (protos) dintre ei și să l socotească drept cap (kephale) și să nu facă nimic fără avizul (gnome) lui, și fiecare să facă numai câte privesc parohia [eparhia] lui și satele de sub ea. Dar nici acela să nu facă ceva fără avizul (gnome) tuturor. Fiindcă așa va fi o armonie (homonoia) și va fi slăvit Dumnezeu prin Domnul în Duhul Sfânt: Tatăl și Fiul și Sfântul Duh” (a se vedea Ravenna, § 24). La toate nivelurile vieții bisericești, primatul și sinodalitatea sunt interdependente.

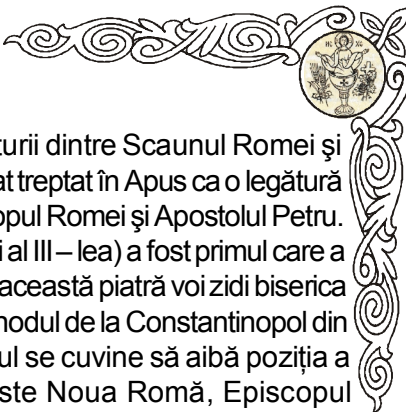
13. Împăratul Iustinian (527-565) a definit ierarhia celor cinci

Scaune mari: Roma, Constantinopol, Alexandria, Antiohia și Ierusalim prin decret imperial (Νεαράϊ, 131, 2. 109, 123, 3), instituind astfel ceea ce este cunoscut ca Pentarhie. Episcopul Romei se distingea ca primul în ordine, fără a se menționa desigur tradiția petrină.

14. Sub papa Grigorie I (590-604) s-a continuat conflictul care începuse sub papa Gelasius (579-590), pentru titlul de „Patriarh Ecumenic” pentru patriarhul Constantinopolului. Pentru izbucnirea conflictului au slujit drept pretext diferitele percepții în Răsărit și Apus. Grigorie vedea în acest titlu o aroganță intolerabilă și încălcarea drepturilor canonice ale celorlalte Scaune în Răsărit, în vreme ce în Răsărit titlul era perceput drept expresie a unor drepturi mai mari ale patriarhatului. Mai târziu, Roma a acceptat titlul. Grigorie a spus că personal a refuzat titlul de „Papă universal”, în schimb se simte pur și simplu onorat atunci când fiecare episcop este onorat după datorie (Cinstea mea este cinstea fraților mei). S-a numit pe sine drept „slujitorul slujitorilor lui Dumnezeu”.

15. Încoronarea de la Charlemagne în anul 800 de către papa Leon al III – lea a marcat începutul unei noi epoci în istoria pretențiilor papale. În plus, un factor care a dus la divergențe între Răsărit și Apus a fost descoperirea Pseudo-Decretalelor [ilizibil] (850), care urmăreau întărirea autorității romane pentru protejarea episcopilor. Decretalele au jucat un rol uriaș în secolele următoare, deoarece papii au început să acționeze în spiritul Decretalelor, care proclamau de pildă că toate chestiunile importante, în principal depunerile din scaun ale episcopilor și mitropolilor erau în suprema răspundere a episcopului Romei, și că toate sinoadele primeau legiuirea autoritate prin a fi aprobate de către Scaunul Roman. Patriarhii de Constantinopol nu au acceptat o astfel de opinie care era contrară principiului sinodalității. Chiar dacă Decretalele în realitate nu se refereau la Răsărit, într-un stadiu ulterior, în al doilea mileniu, au fost aplicate în Răsărit de pretențiile apusene. În ciuda tensiunilor tot mai numeroase în anul 1000, creștinii, și în Apus și în Răsărit, aveau încă percepția că aparțineau Biserici celei una și nedespărțite.

Episcopul Romei ca succesor al lui Petru

16. Apariția inițială a legăturii dintre Scaunul Romei și Apostolii Petru și Pavel, s-a dezvoltat treptat în Apus ca o legătură mult mai bine conturată între episcopul Romei și Apostolul Petru. Papa Ștefan (la jumătatea secolului al III – lea) a fost primul care a aplicat cuvântul „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi biserica Mea” (Matei 16:18) la slujirea sa. Sinodul de la Constantinopol din 381 a precizat că Constantinopolul se cuvine să aibă poziția a doua după Roma: „Pentru că este Noua Romă, Episcopul Constantinopolului va primi prerogativele de onoare după Episcopul Romei” (Canonul 3). Criteriul pe care l-a invocat Sinodul pentru ordinea Scaunelor era astfel nu instituirea apostolică, ci locul cetății în organizarea administrativă a Imperiului Roman. Un criteriu diferit pentru ordinea Scaunelor mari a fost folosit de Sinodul întrunit la Roma în 382 sub președinția papei Damasios. Aici s-au menționat trei Scaune principale: Roma, Alexandria și Antiohia și nu s-a spus nimic despre Constantinopol. S-a precizat că Biserica Romană a primit locul dintâi pentru cuvintele Domnului către Petru (Matei 16:18) și pentru întemeierea ei de către Petru și Pavel. Locul al doilea s-a cedat Alexandriei, Scaun întemeiat de Marcu, ucenicul lui Petru, iar al treilea Antiohiei, unde Petru a stat o perioadă înainte de a se duce la Roma. Această idee a celor trei Scaune patriarhale a fost reluată de către papii secolului V, ca de pildă de Bonifatie, Leon și Gelasius. După 381-382 și mai apoi au apărut două criterii precise pentru stabilirea ordinii ecleziale a unei Biserici, primul presupunând că ordinea eclezială trebuie să urmeze ordinii politice a Cetății respective, iar al doilea recurge la obârșia apostolică și mai exact la obârșia petrină.

17. Ideea petrină a fost dezvoltată în mod semnificativ de Leon (440-461). El a făcut o distincție netă între oficiul petrin în sine și persoana care exercită oficiul, pe care o considera drept nevrednic succesor al Sfântului Petru (Omilia III, 4). Fiind succesor, papa devine misionar și moștenește și ceea ce este comun unității indivizibile între Hristos și Petru (Omilia V, 4, 4, 2). Conform acesteia este de datoria sa să se îngrijească de toate Bisericile. Alegerea lui Petru se întemeiază pe faptul că Hristos i-a încredințat

oile lui și numai lui (Ioan 21, 17,

Omilia 83). Episcopul Romei garantează tradiția privilegiată a Bisericii Romei, tradiția Sfântului Petru (Omilia 96, 3). Leon s-a considerat pe sine drept paznic al credinței universale și al dispozițiilor apostolilor, este responsabil să impună respectarea și păzirea Sinoadelor.

18. La Sinodul al IV-lea Ecumenic (451), citirea Tomosului lui Leon a fost urmată de exclamația: „Petru a vorbit prin Leon”. Aceasta însă nu a fost decizia oficială a succesiunii petrine. Era o recunoaștere că Leon, Episcopul Romei, dăduse glas credinței lui Petru, care fusese îndeosebi în Biserica Romei. Conform aceluiași Sinod, Episcopii au spus că Leon a fost susținător înaintea tuturor al binecuvântatului Petru... răspândind binecuvântarea credinței lui tuturor. Augustin, la fel, s-a concentrat pe credință, mai mai mult decât pe persoana lui Petru, când a spus că Petru era icoana Bisericii și modelul Bisericii prin mărturisirea lui de credință către Hristos. Așadar, ar fi foarte ușor să se spună că Apusul înțelege prin piatra din Evanghelia după Matei (Matei 16:18) drept persoana lui Petru, în timp ce Răsăritul înțelege prin ea drept credința lui Petru. În Biserica primară, ambele, și Răsăritul și Apusul, erau succesiunea credinței lui Petru de o deosebită importanță.

19. Este important să se aibă în vedere că întreaga succesiune apostolică este succesiunea în credința apostolică în interiorul unei Biserici locale nedespărțite. Din perspectivă eclezialogică nu este posibil să se înțeleagă succesiune între persoane interdependente sau în afara credinței apostolice și a Bisericii locale. Astfel, spunând că Petru vorbește prin episcopul Romei înseamnă în primul rând că ultimul exprimă credința apostolică pe care Biserica a primit-o de la Apostolul Petru. Dincolo de toate acestea se ridică accepțiunea că episcopul Romei poate să fi înțeles drept succesorul lui Petru.

20. În Apus, accentul a fost pus pe legătura dintre Episcopul Romei și Apostolul Petru, în mod deosebit din secolul al IV – lea și în continuare, fiind secondat de o crescândă și din ce în ce mai precisă referință la rolul lui Petru în colegiul apostolilor. Primatul episcopului Romei între episcopi a fost interpretat gradual ca un privilegiu personal,

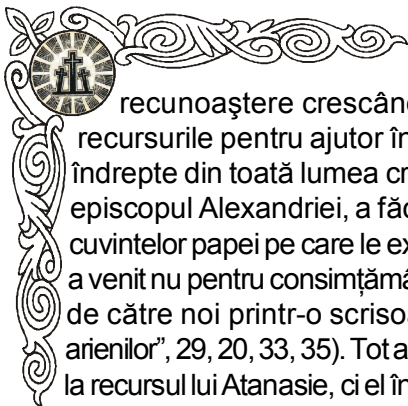
deoarece era succesorul lui Petru, primul între apostoli. Locul episcopului Romei între episcopi era perceput în termenii locului lui Petru între apostoli. În Răsărit, această evoluție în interpretarea oficiului episcopului Romei nu a avut loc. O astfel de interpretare nu a fost niciodată respinsă răspicat în primul mileniu, dar Răsăritul a tins mai ales să considere pe fiecare episcop drept succesor al tuturor apostolilor, incluzându-l și pe Petru.

21. Cam în același mod, Apusul nu a respins ideea patriarhatului (a se vedea mai sus punctul 13) – Într-adevăr, a păstrat cu atenție ordinea celor cinci Scaune mari: Roma, Constantinopol, Alexandria, Antiohia și Ierusalim, în jurul cărora s-au dezvoltat cele cinci Patriarhii ale Bisericii Vechi (Ravenna, § 28). Totuși, Apusul nu a dat niciodată aceeași importanță Pentarhiei, ca modalitate de conducere a Bisericii cum a făcut Răsăritul.

22. Este demn de remarcat că aceste abordări diferite ale poziției episcopului și a relației dintre Scaunele mari în Apus și, respectiv, în Răsărit, întemeiate pe interpretări biblice, teologice și canonice cu totul diferite, au coexistat vreme de multe secole până la sfârșitul primului mileniu, fără a crea întreruperea comuniunii.

Rolul episcopului Romei în vremuri de criză în comuniunea eclezială

23. În primul mileniu, Biserica a fost de multe ori încercată, atunci când comuniunea eclezială era amenințată, ca de pildă atunci când termenii diferiți de la Niceea au fost contestați prin condamnarea episcopilor ortodocși în câteva sinoade care s-au întrunit în veacul al IV – lea în Răsărit și atunci când formula hristologică de la Calcedon a fost contestată de către monofizitism, apoi Henotikon-ul (care a provocat schisma akakiană) în veacul al V-lea, și după aceea de către monergism și monotelism în secolul al VII – lea și de asemenea în vremea crizei iconoclaste din secolele VIII și IX. Catolici și ortodocși recunosc în mod asemănător importanța rolului pe care l-a jucat Episcopul Romei în aceste vremuri.

24. În realitate, din secolul al IV-lea și după aceea, a existat o recunoaștere crescândă a Romei ca centru către care resursele pentru ajutor în diferite împrejurări puteau să se îndrepte din toată lumea creștină. În anii 339-340, Atanasie, episcopul Alexandriei, a făcut recurs la papa Iulius. Conform cuvintelor papei pe care le expune Atanasie, „acesta (Atanasie) a venit nu pentru consimțământul său, ci pentru că a fost chemat de către noi printr-o scrisoare” (**Atanasie**, „Apologie contra arienilor”, 29, 20, 33, 35). Tot așa apare Iulius, că nu doar a răspuns la recursul lui Atanasie, ci el însuși a luat inițiativa de a-l chema pe episcopul Alexandriei. Așadar, aici rolul papei pare să fie mai mare decât de simplu judecător.

25. Cererile pentru ajutor care ajungeau la Roma în momente de criză uneori erau însoțite de cereri asemănătoare către alte scaune bisericesti mai mari. Ioan Gură de Aur (404), de pildă, a făcut recurs nu doar la Roma, ci și la episcopii de Milano și de Aquileea. Tot așa, activitatea pe care o exercita episcopul Romei urmărea să fie coordonată în spirit de reciprocitate cu activitatea altor scaune mai mari. Mai mult, inițiativele episcopului Romei tindeau în general să se ia în cadrul Sinodului Roman și de obicei se făcea trimitere la acest Sinod. Și din această perspectivă aveau un caracter împăciuitoare și sinodal. De pildă, în corespondența din timpul conflictului cu Fotie, episcopii din Roma accentuau că luaseră hotărâri conform legilor și canoanelor și în mod sinodal.

26. Procedura cu privire la resursele către Roma, după Sinodul de la Sardica. Acolo s-a spus că un episcop care a fost condamnat putea să facă recurs către papă, iar cel din urmă, dacă îl considera pertinent, putea să dispună rejudecarea, care se făcea de către episcopii mitropoliilor vecine cu episcopul condamnat. Dacă se cerea de către episcopul condamnat, papa ar fi putut să trimită un reprezentant [sic] pentru a ajuta pe episcopii mitropoliilor vecine. Chiar dacă inițial ar fi trebuit [sic] ca Sinodul de la Sardica să fie un sinod ecumenic, el a fost în realitate un sinod local care a avut loc în Apus. Canoanele lui au fost acceptate de către Sinodul Trulan (692).

27. Cea mai concisă descriere referitoare la acordurile necesare pentru ca un sinod să fie considerat ecumenic, a fost făcută

de către Sinodul al VII –lea Ecumenic (Niceea II, 787), ultimul sinod care este

recunoscut ca ecumenic și în Răsărit și în Apus:

- Trebuie să fie acceptat de către Întâistătorii Bisericilor care trebuie să fie în deplin acord (conglăsuire) cu el.

- Papa Romei trebuie să fie colaborator sau cooperador cu sinodul.

- Patriarhii Răsăritului trebuie să fie de acord.

- Învățătura sinodului trebuie să fie în acord cu Sinoadele Ecumenice anterioare.

- Sinodul trebuie să primească un număr precis, așa încât să fie așezat în rândul Sinoadelor care sunt primite de către Biserica întreagă.

- Chiar dacă rolul papei primește aici o precizare exactă, există interpretări diferite ale termenilor **acord** (înțelegere, conglăsuire, συμφωνία), **cooperator** (συνεργός) și **în același gând** (συνφρονούντες) [sic]. Această subiect însă reclamă un studiu mai profund.

28. Se poate garanta că în cursul primului mileniu episcopul Romei, ca primul între patriarhi, exercita un rol de coordonare și stabilitate în chestiunile referitoare la credință și la comuniune, fidelitate față de tradiție și respect față de sinodalitate.

Influența factorilor neteologici

29. În timpul primului mileniu, un număr de factori care nu erau direct teologici, au jucat un rol important în relațiile dintre Bisericile Răsăritului și Apusului și au influențat înțelegerea și exercitarea primatului episcopului Romei. Acești factori erau de diferite tipuri. De pildă: politici, istorici, social-economici și culturali.

30. Ca niște dovezi ale factorilor respectivi pot să fie menționate următoarele:

- terminologia, cultura și ideologia Imperiului Roman;

- fluctuația politicii imperiale în raport cu Biserica;

- înclinația ei spre... **(NOTĂ: TEXTUL NU ESTE COMPLET)**

Redactor: D. Makris; Sursa: AKTINES – STÂLPUL
 ORTODOXIEI (traducere din greacă: ierom. Fotie; sursa:
 orthodoxia.gr; via [http://thriskeftika.blogspot.com/2009/10/
 blog-post_4124.html](http://thriskeftika.blogspot.com/2009/10/blog-post_4124.html))

Primatul Ciprului Hrisostomos și cardinalul Walter Kasper

COMUNICATUL FINAL AL COMISIEI MIXTE

A XI-a Întrunire a Comisiei Mixte Internaționale pentru Dialog Teologic între Biserica Ortodoxă și Biserica Romano-Catolică a avut loc în Pafos - Cipru, un oraș cu o istorie bogată, care a primit trei Apostoli: Pavel, Varnava și Marcu. Reuniunea a avut loc între 16-23 octombrie 2009, fiind găzduită generos și fratern de către Biserica Ortodoxă a Ciprului.

Au fost prezenți douăzeci de membri catolici. Nu este permis să participe mai mulți. Toate Bisericile Ortodoxe, cu excepția Patriarhiei din Bulgaria, au fost reprezentate și anume: Patriarhia Ecumenică, Patriarhia Alexandriei, Patriarhia Antiohiei, Patriarhia Ierusalimului, Patriarhia Moscovei, Patriarhia Serbiei, Patriarhia României, Patriarhia Georgiei, Biserica Ortodoxă a Ciprului, Biserica Ortodoxă a Greciei, Biserica Ortodoxă a Poloniei, Biserica Ortodoxă a Albaniei și Biserica Ortodoxă a Cehiei și Slovaciei.

.....

În prima zi a întrunirii, așa cum se obișnuiește, membri romano-catolici și cei ortodocși s-au întâlnit separat pentru a-și desfășura activitatea. Ședința ortodoxă a discutat printre altele despre reacțiile negative față de Dialog ale unor cercuri ortodoxe, considerându-le cu totul neîntemeiate și inacceptabile, furnizând informații false și înșelătoare. Toți membri ortodocși ai Comisiei au reafirmat că Dialogul continuă cu decizia tuturor Bisericilor Ortodoxe și se desfășoară cu fidelitate față de Adevărul și Tradiția Bisericii. Ședința catolică a considerat proiectul drept bună temelie în opera noastră, confirmând intenția de a continua Dialogul cu încredere reciprocă și în ascultare față de voia Domnului.

După cum s-a decis la ultima sesiune plenară de la Ravenna, 2007, Comisia a studiat tema „**Rolul episcopului Romei în comuniunea Bisericii din primul mileniu**”, pe baza unui proiect pregătit de către Comitetul de Coordonare Comună, care s-a reunit la Elounda, în Creta, Grecia, anul trecut. În cadrul acestei întruniri, Comisia a analizat și a modificat proiectul de text al Comisiei Mixte și **a decis să-și finalizeze activitatea anul viitor**, prin convocarea unei întruniri ulterioare a Comisiei Mixte. **Nu s-a emis nici un text final**, iar orice text ar circula nu este valabil.

S-a decis că a XII-a adunare plenară va fi găzduită de către

Cardinalul Christoph Schönborn **la Viena, în Austria, în perioada 20-27 septembrie 2010.**

A XI-a sesiune plenară s-a terminat cu vecernia ortodoxă la Catedrala Sfinții Teodori (Tiron și Stratilat) din Pafos, urmată de o recepție oferită de către Mitropolitul Gheorghios.

Întrunirea Comisiei Mixte a fost marcată de un spirit de prietenie și colaborare bazată pe încredere. Membrii Comisiei au apreciat în mod deosebit generoasa ospitalitate a Bisericii Ciprului și au cerut stăruitor continuarea dialogului la cerea credincioșilor.

Pafos, Cipru, 22 octombrie 2009

(traducere din engleză: Magdalena Mircioiu și ierom. Fotie;
sursa: romfea.gr)

Ruinele fostei reședințe a primului episcop de Pafos izgonit de catolici în timpul latinocrației

Misiunea Bisericii * Tinerii-Familia-Lumea

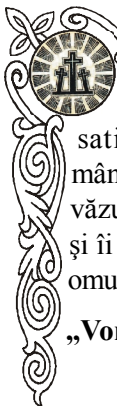
Trebuie militat pentru un stat creștin!

Interviu cu Părintele Dumitru Stăniloae

„Trebuie să atacăm intelectualitatea aceasta înstrăinată de ortodoxie!”

Ce gândire are Occidentul față de gândirea pe care o avea poporul nostru de la sate? Catolicismul susține că în Taină nu e energia necreată, ci că e o grație creată; atunci Hristos nu este în Taină și ca urmare au venit sectele și au spus: „ce ne mai trebuie Taine?”. Și au rămas cu discursuri; fiecare cu discursul lui. Pe când Tainele te unesc, sunt aceleași, și noi suntem o unitate pentru că avem Tainele și pentru că le cunoaștem. Poporul cunoaște Tainele toate. Intelectualii nu mai recunosc nici o taină, parcă știu tot. Trebuie să atacăm intelectualitatea aceasta înstrăinată de ortodoxie și chiar foarte dur. Și părinții bisericești au făcut asta. Au atacat pe Arie, au atacat pe necredincioși. Și Pavel îi atacă. Trebuie să vorbim împotriva necredinței. Nu știu nimic. Trebuie să recunoști taina, fiecare lucru, chiar lucrul material, este o taină, cu atât mai mult o persoană este o taină. De aceea, Ortodoxia a păstrat creștinismul de la început, mai vechi decât catolicismul, și a păstrat sentimentul acesta al tainei. Și ce superficialitate trăiești când mergi prin orașele acestea cu blocurile lor, cu tehnica lor, și ce sentiment avea în suflet țărânul când făcea o fântână! Căci el știa că dincolo de astea, toate sunt o taină mare! Pe cândăștia cred că nu mai e nimic decât atâta - tehnica aceasta. Nici nu-și pun întrebarea despre sensul lucrurilor. Dacă nu-i decât lumea aceasta, cu dependențele ei, cu legile ei, totul e fără sens. Dacă oamenii mor rând pe rând, definitiv, apar alte generații și mor definitiv, ce sens mai văd ei? Niciunul. Nu-

... i nici un sens în alt plan, superior acestuia. Lumea aceasta e foarte complexă; cine-o pătrunde? Și chiar dacă o pătrunzi, nu te satisface dacă nu recunoști ceva mai presus de ea. Nu mă mântuiește lumea aceasta. Cum a apărut omul? Sigur că nu L-a văzut nimeni pe Dumnezeu cum face pe om: cum adună pământ și îi face trupul și îi suflă suflare de viață. Dar e o taină apariția omu-lui: omul nu a putut apărea din maimuță.

„Vor rămâne puțini cei ce vor trăi cu adevărat credința”

... Cred că Occidentul acesta va ajunge la un mare fiasco dacă nu se oprește. Poate să ducă la sfârșitul lumii cu această civilizație tehnică, care nu-și pune problema tainei. Nu-mi dă nimic, nu-mi explică nimic această știință atee, fără Dumnezeu; absolut nimic. Dar nu vrea să recunoască că totul este o taină. Aceasta e știința adevărată, să știi că există o taină a tuturor lucrurilor. Și taina supremă este Dumnezeu, dar o taină de care ești sigur; taina pe care o constăți în mod sigur, și cred că dacă omenirea s-ar mai putea maturiza ar trebui să revină la această înțelegere a tainei lucrurilor, a neputinței științei de a explica ceva. Dar ce-și poate explica știința, și ce poate crea? Este o moarte tehnica aceasta. Poate că se potri-vește cu ceea ce se spune la Apocalipsă, că se vor înmulți Gog și Magog - aceste mulțimi străine de Dumnezeu, și vor rămâne puțini cei ce vor trăi cu adevărat credința, cei care vor fi cu adevărat credincioși ...

„Credința este știința adevărată!”

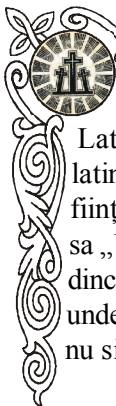
Credința este știința adevărată, și știința adevărată este știința tainei, care răspunde pe de altă parte aspirației omului de a cunoaște la infinit. Niciodată nu poți să cunoști ceea ce este în taină complet, trebuie să înaintezi la infinit în această cunoștință; și asta corespunde aspirației omului. De aceea Ortodoxia este mult mai înaltă decât Occidentul acesta, care nu știe de taină și care a redus creștinismul la ceva foarte apropiat de știința aceasta mărginită. Intrând în Occident, creștinismul a intrat într-o lume barbară. În Răsărit a intrat într-o lume care depășise toate posibilitățile filosofiei, care nu satisfăceau. Evanghelia a venit cu Taina Persoanei. Pentru filosofie era o esență. Dacă e esență, totul trebuie să fie impersonal și

i așa: de unde sunt persoanele care sunt atât de variate? Fiecare este alta și e taina libertății în persoane. Creștinismul a venit într-o lume care depășise toate aceste faze. Spunea un protestant: noi n-am întâlnit nimic creștin decât „să nu furi și să nu ucizi”. Înainte furau și ucideau. Atâta știu ei din creștinism. Și ce înalt este creștinismul! Poate fi depășit de vreo doctrină, de vreo gândire? Poate fi depășită Evanghelia lui Ioan? Aș vrea să lucrez, dacă îmi ajută Dumnezeu, la o carte despre Hristos în Epistolele Sfinților Apostoli. Este extraor-dinar; atâta bogăție, atâta profunzime, este inepuizabil; ce-s toate filosofiele pe lângă Epistolele Sfântului Apostol Pavel? Cioran spune că a fost epileptic. Poate un epileptic să creeze așa ceva? Filosofiele atee afirmă că nu există taină, spun că Dumnezeu e distant.

„Nici o limbă nu este atât de latină ca limba noastră!”

Eu cred că trebuie să rămânem în creștinismul de la început, poporul român s-a precizat ca popor român prin creștinism. Vedeți Faptele Apostolilor capitolul 16,9--12, unde Sfântului Apostol Pavel fiind în Troia are un vis în care i se arată un macedonean zicându-i: „Treci în Mace-donia și ne ajută; treci Bosforul și te du, că se deschide o poartă nouă”. Și a ajuns în Filippi care era colonie romană - vers. 12. Deci noi avem creștinismul înainte de Roma; la Roma a mers Pavel abia după aceea, când este dus, legat și închis. Și la Roma vreo 200 de ani nu s-a vorbit limba latină, ci limba greacă. El spune că aici era colonie romană. Iar noi avem termeni latini proprii, nu de la Roma, de dinainte de cei care s-au format la Roma. Eu zic că noi suntem proto-latinitatea. Nici o limbă nu este atât de latină ca limba noastră; este foarte apropiată de limba latină scrisă. Avem cuvintele latine cele mai substanțiale, cele mai pline de sevă, de exemplu: *inima* este de la *anima*, noi spunem *Atotțiitorul*, traducerea exactă după „Pantocrator”, în Occident ei zic *Atotputericul*. *Atotputer-nicul* e mai rece, *Atotțiitorul* parcă te îmbrățișează. Noi zicem *Tată*, ei zic *Pater*. *Tată* parcă-i altfel. Noi zicem *Fecioară*, ei zic *Virgo*, mai fizic. Ei zic „regnum” -stăpânire, parcă mai lumește; noi zicem *împărăție*, parcă mai plină de taină, de basm. Noi zicem *biserica* de la „basiliki”, adică clădirea împărătească. Hristos e Împăratul. Ei zic „*ecclesia*”; iar toți termenii aceștia au trecut la popoarele din Occident de la Roma, dar la noi nu. Și ceva

din duhul acesta răsăritean, de taină,
se vede în toate cuvintele noastre.

Noi nu le-am luat de la Roma! Noi avem o limbă proprie! Latină, dar proprie! Noi am fost protolatini, aici s-a format latinitatea. De altfel, caracterul nostru latin nu e străin de vechimea ființei noastre de traci. Învățatul vienez Tomaschek, în lucrarea sa „Uber die Bessen”, tipărită la 1880, spune că besii erau tracii și dincolo de Bosfor se numeau biti, iar capitala Bitiniei era Troia, de unde nepotul lui Priam, după ce grecii înving, pleacă (evident că nu singur, ci cu corăbii și cu mulțime) și întemeiază Roma.

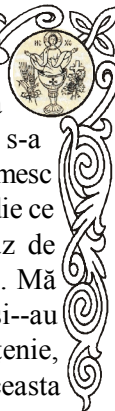
„Latinitatea primă și cea mai curată a fost aici”

Eu cred că aici a fost protolatinitatea! Latinitatea primă și cea mai curată a fost aici. Sfântul Apostol Pavel a tradus în limba asta care se vorbea aici. De ce noi am rămas latini după ce am avut stăpânirea armatei romane vreo sută și ceva de ani? Așa de repede își pierde un popor limba? De ce n-au devenit latini greci? Sau cei din Asia Mică? Sau cei din Egipt? De ce numai noi? Tracii aceștia se întindeau foarte departe, se întindeau dincolo în Bitinia, până în Frigia și s-au întins în toți Balcanii, pe urmă până-n nordul Carpaților. Poate împrejurările, sau poate nu știu ce fel al nostru de a fi prea îngăduitori, ne-am împușinat așa teritoriul. Bălcescu spune că atunci când a ajuns pe un vârf de munte, Bulgaria, de jur împrejurul lui erau numai români. Pe de o parte avem **luciditatea aceasta latină**, cum nu o au slavii, dar avem pe de altă parte un **sentiment al tainei**, cum -nu-l au nici francezii, nici spaniolii sau italienii. Și la germani și la englezi limba latină se folosea, dar nu a înființat limba vorbită. La noi limba liturgică a înființat -limba vorbită. Și de aceea și cuvintele noastre au alt înțeles: noi nu spunem „convenția”, noi spunem *cuviință*, și ce deosebire mare este! Multe s-ar putea spune despre cum e de influențată limba popo-rului. Cred că poporul și-a menținut limba lui vorbită; cred că Tatăl Nostru, Crezul, le--avea poporul dintotdeauna. Și sunt cuvinte latine, foarte puține cuvinte slave sunt; n--am fost influențați de slavi. „Cred într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul -- Făcătorul, nu Creatorul, e altceva -Făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor”. Unde-i cuvânt slav? Aproape că nu e cuvânt slav. Nu e decât Duhul.

„În caz de agresiune mă apăr!”

Catolicismul a avut

întotdeauna tendința să cucerească; și cred că și în Iugoslavia ei sunt de vină. Ortodoxia nu s-a impus niciodată prin forță, s-a impus cu jertfă. Nu folosesc sabia împotriva altuia, ci primesc sabia. Mucenicie, nu luptă împotriva altora. E o mare tragedie ce se întâmplă acolo. Occidentalii îi acuză pe sârbi. În caz de agresiune mă apăr, dar nu răspândesc creștinismul cu sabia. Mă apăr. Ștefan cel Mare, și Mircea cel Bătrân, și atâția alții, și-au apărât Țările, e absolut firesc și e o datorie chiar. Sfințenie, mucenicie, model de viață curată, generoasă, jertfelnică. Aceasta e ortodoxia noastră românească.

„Trebuie militat pentru un stat creștin!”

Am scris în tinerețe un articol în „Gândirea”, pe care l-am inclus și în cartea „Ortodoxie și românism”, se chema „Cele două împărății”. Era un rus, Vâșeslavțev, care spunea că în stat se unește ceea ce e dumnezeiesc cu ceea ce e diavolesc. Adică, pe de o parte, statul e menit să mențină o unitate în popor, iar pe de alta se folosește de sabie, de forme aspre. Eu spune că nu e așa. Statul este „supuneți-vă stăpânirii” și cred că trebuie militat pentru un **stat creștin**. Ca să se ajungă să se folosească cât mai puțin de metodele acestea aspre. Cred că merge prea departe când spune că într-un stat se unește divinul cu diabolicul; dar nu e ca Împărăția Bisericii, în care nu e nici un fel de folosire a forței. Statul trebuie să înainteze spre această stare, dar nu poate ajunge acolo, căci noi înșine nu suntem la măsura aceasta. De aceea Pavel spune: „supuneți-vă stăpânirilor”; fără asta nu putem căci suntem într-o fază imperfectă, și atunci ne trebuie și statul, un stat care să folosească și forța, dar numai cât e strict necesar. Dar trebuie să căutăm să avem statul cât mai creștin! Și statul românesc a fost înainte destul de creștin. Nu intrase masoneria. Acum sunt interese individuale, masonerie, ateism. Câte și mai câte! Trebuie să milităm pentru un stat creștin. Cât mai creștin. Citiți vă rog articolele „Cele două împărății” și „Despre etica naționalismului”. Ei, v-am spus câte ceva așa...

A consemnat Crina Palas

(Din revista „Veghea”, an I, nr. 2/ 2008)

Părintele Iosif Pașca

- un martir ucis de masonerie -

Părintele Iosif (Iacob) Pașca (1926-1998) a fost un vas ales al vremurilor de astăzi pentru a mărturisi adevărul. Născut în Maramureș. Absolvent de Teologie, căsătorit și apoi înșelat de nevastă, pleacă la mănăstire. Acolo face aspre nevoițe, predică și învață împotriva sectelor care erau în floare în acele locuri dar și împotriva regimului comunist din care cauză este arestat, bătut bestial și închis de două ori. A stat mai mult de 6 ani în închisoare, cel mai mult la Aiud unde a cunoscut printre alții, pe părintele Iustin Pârnu. Eliberat în 1964, face misiune în continuare slujind în parohii ca ieromonah iar apoi stabilindu-se la mănăstirea Petru Vodă, Neamț. Aici ține predici înflăcărâte despre Ortodoxie, iubire de neam, pericolul catolicismului, al sectelor, al masoneriei, al globalizării (acum 15 ani știa ce se va întâmpla pe plan mondial, unde se va ajunge: la dictatura universală!). Urătorii de bine și iubitorii de dezbinare l-au obligat să plece din acest loc pentru a nu se forma un „focar” în jurul părintelui Iustin și pentru a-l izola pe acesta.

În luna septembrie 1998 părintele Iosif fusese invitat de ASCOR Timișoara la o conferință: Despre masonerie. Era în Timișoara. În seara dinaintea de conferință însă, părintele a dispărut, nu mai știa nimeni unde s-a dus, la cine a înnoptat. Dimineața a fost găsit mort într-un parc. Avea 26 de lovituri de cuțit în el. Presa, televiziunea „liberă” n-a scos un cuvânt. Poliția n-a aflat niciodată cine l-a omorât.

Cu aceasta se încheie viața zbuciumată a părintelui ca să poată lua plata ostenețelor sale de la Dumnezeu iar pe noi să ne îndemne a urma vieții și chiar sfârșitului său.

Cu ale lui rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeule, întărește-ne pe calea Ortodoxiei și ne mântuiește. Amin. (Fabian Seiche)

Părintele Eftimie Mitra despre Ierom. Iosif Pașca:

Regretăm și noi incidentul de la Taizé, dar amintim că înaintea cu șase ani [1998], la Timișoara, preotul ortodox Iosif Pașca a fost asasinat (26 împunsături de cuțit) în plină stradă în timp ce mergea la o conferință cu tema: „Masoneria și lucrarea ei ocultă în România”. Despre cazul ieromonahului Iosif Pașca mass-media nu a prezentat nimic, iar poliția nu a aflat

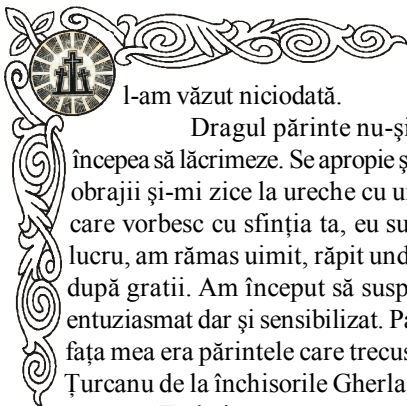
nici azi cine sunt făptașii. L-am cunoscut personal pe părintele Iosif, mi-a fost duhovnic. Înainte de a fi asasinat a mai ținut predici și conferințe despre iehoviști, papalitate și noua ordine mondială, în urma cărora a primit și amenințări, dar mass-media a tăcut cu desăvârșire, punându-și în continuare etichete ca: *i:Noi suntem televiziunea care nu tace, nu minte și nu iartă*, și noi trebuie să credem și să acceptăm că așa este. (**Buna Vestire**, revista protopopiatului ortodox Beiuș, nr. 11/2005, p. 15).

Mărturia ierodiaconului Filaret Blaga de la mănăstirea Pângărați:

Cum l-am cunoscut pe părintele Iosif Pașca

Într-o binecuvântată zi de toamnă a anului 1997, nu după mult timp de când am revenit pe valea Bistriței la mănăstirea Neamț, stăteam gânditor privind la icoanele și cărțile ce erau expuse la pangarul mănăstirii și eram ca într-o așteptare. Veniseră mai înainte câțiva credincioși cărora le-am vândut ceva cărți și alte obiecte sfințite și după ce au plecat aceștia încă am mai rămas la pangar gândindu-mă la convorbirile de suflet pe care le-am avut cu ei. Deodată văd că pe ușă intră un călugăr bătrân, cu barba și părul alb ca zăpada; se îndreaptă spre icoanele Mântuitorului și a Maicii Domnului și se închină cu multă evlavie, după care eu îl salut spunându-i: „binecuvântați, părinte, și bine ați venit la noi”. El îmi răspunde salutului și intrăm într-un dialog profund. Nu ne văzusem niciodată până în acel moment. Dânsul părea puțin abătut. Mă întrebă dacă știu ceva de însoțitorul cu care venise, căci îl pierduse pentru puțin din vedere și nu știa unde se află. Nefiind obișnuit a-i iscodi pe cei ce vin la mănăstire în vizită, l-am întrebat totuși, de unde este și mi-a răspuns că vine de la Mănăstirea Petru Vodă, de la părintele Iustin. M-am bucurat mult că am auzit că vine de la Petru Vodă și chiar l-am întrebat: ce mai face părintele Iustin? Pentru că i-am spus că îl cunosc bine și că l-am vizitat cu mulți ani în urmă. Răspunsul a fost acesta: „Părintele Iustin este foarte ocupat tot timpul cu credincioșii care vin în număr mare pe la noi, îi spovedește, se ocupă de ei”. „Bine, părinte, dar spuneți-mi vă rog: ce mai face părintele Iacob Pașca?” (pentru că încă nu era călugărit). Bătrânul tresare când își aude numele – eu nu știam că cel pe care-l aveam înaintea ochilor era însuși părintele, pentru că până atunci nu-l văzusem niciodată, dar știam că el trăiește și se află la mănăstirea Petru Vodă și doream mult să-l văd.

Părintele se dă mai lângă mine și mă întreabă: „de unde îl cunoști pe preotul Iacob Pașca?”. Sigur că i-am spus că am auzit de el, că e un preot extraordinar și plus de asta, a stat în închisoare în perioada comunismului

unde a suferit îngrozitor și i-am spus că am și foarte multă evlavie la el, deși nu l-am văzut niciodată.

Dragul părinte nu-și mai lua ochii de la mine, mă privea și începea să lăcrimeze. Se apropie și mai mult de mine, mă sărută pe amândoi obraji și-mi zice la ureche cu un glas stins: „Dragă părinte, eu sunt cel care vorbesc cu sfinția ta, eu sunt Iacob Pașca”. Când mi-a spus acest lucru, am rămas uimit, răpit undeva în altă lume, răpit în lumea celor de după gratii. Am început să suspin și ochii îmi șiroiau lacrimi. Eram și entuziasmat dar și sensibilizat. Parcă nu-mi venea a crede că părintele din fața mea era părintele care trecuse prin „reeducarea” lui Nikolski și a lui Țurcanu de la închisorile Gherla și Pitești.

Trebuie să spun că personal am multă evlavie și îi cinstesc mult pe cei care s-au jertfit pentru binele Bisericii noastre strămoșești și al Țării. Printre cei care renunțaseră la viața lor, se afla și acest blând călugăr de pe plaiurile Maramureșului.

După ce ne-am cunoscut acolo în pangarul mănăstirii, au urmat dialoguri, care mai de care mai interesante, începeam să ne facem mărturisiri reciproce din viața noastră. Mă simțeam foarte bine în preajma acestui părinte minunat, care, poate că ar fi trebuit să mai fie printre noi, dar viața i-a fost curmată.

La un interval de câteva luni părintele mă vizita la mănăstire și discutam ore întregi tot felul de subiecte legate fie de spiritualitatea ortodoxă, fie de istoria zbuciumată a poporului nostru. Nu a ezitat să-mi vorbească despre umilințele de tot felul, torturile și batjocurile la care a fost supus în timpul detenției. **Ca fiu duhovnicesc al sfinției sale, am datoria de a scrie despre el din conștiința mea.** Noi, românii, niciodată nu trebuie să ne uităm martirii și mai mult decât atât, „noi trebuie să rămânem (în istorie) ceea ce am fost”, cum se exprima marele istoric Nicolae Iorga.

Cultura cu care era înzestrat părintele Pașca era vastă. Predicile pe care le-am auzit și pe care obișnuia să le țină poporului în biserică erau, de asemenea, pătrunzătoare și nu arareori erau credincioși care lăcrimau ascultându-l, pentru că nu te mai săturai stând lângă dânsul. Dumnezeu a vrut ca să-l cunosc și să scriu despre dânsul, să nu i se piardă amintirea.

În 1998, părintele Pașca avea să treacă pragul veșniciei. Venise la mine în luna august, mă spovedise, îmi mai citise câteva rugăciuni, am stat mult de vorbă cu el. Sufletul său nu era prea liniștit. Se simțea urmărit de anumiți oameni care nu-i dădeau pace încă de pe vremea când ieșise de pe porțile Aiudului în 1964. Și avusese curajul să-mi spună: „**dragă părinte, noi, preoții aștia care am stat în închisoare, nici acum nu suntem lăsați în pace**”. De mirare îmi este cum se mai

poate întâmpla așa ceva în acest timp

de așa-zisă libertate? Se pare că libertate este din destul mai mult pentru manifestarea păcatului, a unei vieți imorale și anormale.

Din sufletul trist al părintelui izvoră o amărăciune care nu-i putea fi vindecată de oameni, însă nu era un deznădăjduit. Îl rugasem în ziua aceea de august să vină cu mine la masa de prânz și m-a refuzat; era prea amărât, trecuse prin prea multe suferințe, însă m-a rugat că dacă am bunăvoință să-i aduc o bucată de pâine, ceea ce am și făcut.

Cât a mai stat la mine, am vorbit, de asemenea, împreună multe probleme duhovnicești. Într-un târziu l-am sfătuit să se retragă în Ardeal, pentru că în Moldova nu mai era nici o șansă de a rămâne în situația lui. Observând că încălțăminteă lui era veche și ruptă, i-am dat alta nouă și bună și când timpul a sosit pentru plecare, l-am întrebat: „dragă părinte, când mai veniți pe la mine?”. Răspunsul lui a fost profetic: „cred că nu ne vom mai vedea niciodată în astă lume”. L-am rugat totuși să-mi scrie de-acolo de oriunde ar fi, și așa ne-am înțeles să purtăm corespondența. Toate se petreceau în luna august.

Părintele avea bunul obicei de a-și mai vizita frații de suferință cu care a împărțit și bucuriile sufletești și amărăciunea, acolo în temnițele întunecoase și umede ale trecutului comunist. În luna septembrie, spre finalul ei, aveam să aflu că este în Ardeal și mai apoi în Timișoara, de unde vestea morții sale a căzut ca un fulger peste mine. În ziua de 14 septembrie, părintele, după cum aveam să aflu, fusese asasinat de oameni necunoscuți.

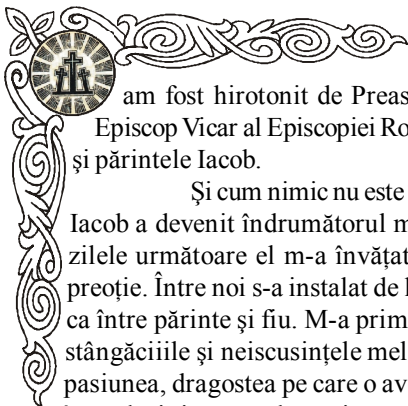
Nu era oare de-ajuns că suferise destul în închisoare? Cine l-a omorât și de ce? La aceste întrebări încă nu s-a găsit un răspuns. Sigur că, atunci părintele își împlinise pe deplin martiriul. Fie ca Dumnezeu să-l numere între aleșii Săi și să-i răsplătească credința și iubirea pe care și-a manifestat-o față de oameni.

Protos. Atanasie Paleu, măn. Sf. Cruci, Oradea:

Cum l-am cunoscut pe părintele Iosif Pașca

Pe pr. Iacob Pașca l-am cunoscut într-o zi cu profunde rezonanțe pentru mine. Mă aflu că ierodiacon la Mănăstirea Tarcău, jud. Neamț, era pe data de 12.06.1993 și a doua zi urma să fie hirotonit preot. Pr. Iacob venea de undeva din județul Timiș, unde avusese parohie și pentru că îl cunoștea pe părintele stareț, Ioachim Rad, l-a rugat să-i îngăduie câteva zile să rămână la noi, la mănăstire, iar părintele stareț l-a primit cu bucurie mai ales că îl aprecia foarte mult.

A doua zi a avut loc slujbă arhierască, fiind și hramul mănăstirii, am fost hirotonit de Preasfințitul Ioachim Vasluiianul, pe atunci Episcop Vicar al Episcopiei Romanului; la acea Sfântă Liturghie a slujit și părintele Iacob.

Și cum nimic nu este întâmplător ci toate au un sens, părintele Iacob a devenit îndrumătorul meu în slujirea preotească. Pentru că în zilele următoare el m-a învățat cu de-amănuntul tot ceea ce ținea de preoție. Între noi s-a instalat de la început o legătură sufletească strânsă ca între părinte și fiu. M-a primit în inima lui din prima clipă, cu toate stângăciunile și neiscușințele mele. Se vedea din modul cum îmi explica pasiunea, dragostea pe care o avea pentru preoție, o făcea ca pe o artă și în același timp era dotat și cu un deosebit tact pedagogic. Pe parcursul primei săptămâni de slujire nu s-a desprins de lângă mine și desigur se întâmpla să greșesc, conștientizăm că ceva nu e în regulă și cu o oarecare sfială mă uitam spre părintele Iacob care în ciuda timbrului și a ținutei severe pleca cu îngăduință capul și îmi zicea, cu un zâmbet pe buze: „Ei, n-are nimica, învățăm!”. Avea, sau cel puțin așa l-am simțit eu atunci, o bunătate care mă uimea și un calm rar la un om de vârsta lui.

Avea o statură impunătoare și la vremea aceea era neîncălinat, drept ca un brad, slab, purta un cioc de barbă și părul îi era alb, gesturile îi erau ferme și întreaga sa atitudine trăda un om hotărât, neșovăielnic.

Nu știam mai nimic despre el la acea dată însă datorită relației afective dintre noi am început să petrecem din ce în ce mai mult timp împreună, ne plimbam prin grădina mănăstirii, mergeam la cules de zmeură și așa am aflat că a stat în închisoare timp de 6 ani, era perioada de care nu prea îi plăcea să vorbească, sau cel puțin față de mine nu a spus prea multe doar că fusese arestat în timpul studenției și că a trecut prin suferințe groaznice iar eliberarea l-a găsit în lagărul de la Periprava Grind. Ce-i drept, nici eu nu insistam cu întrebările căci îi simțeam o ușoară reticență, în schimb îi plăcea foarte mult să povestească despre anii studenției de după închisoare, pentru că atunci a urmat Facultatea de Teologie la Sibiu, își amintea tot felul de întâmplări unele hazlii altele deosebit de emoționante prilejuite de întâlniri cu marii părinți profesori precum cele cu părintele Stăniloae sau părintele Popescu.

În ceea ce excela părintele Iosif erau predicile. În perioada cât a stat la noi el a ținut predicile în fiecare duminică și pot să spun că erau de-o profunzime teologică deosebită, foarte bine documentate dar și accesibile în același timp, era o delectare, o bucurie a spiritului să-l auzi predicând.

Aprecia foarte mult simplitatea și curățenia sufletească a oamenilor de la țară. Tatăl meu venea adesea pe la mănăstire și părintele Iosif stătea adesea de vorbă cu el și îi purta o admirație pricinuită cred de credința

lui profundă de neclintit, astfel că adesea îmi zicea: „Măi Atanasie, oricâte fapte bune ai face tu, oricât te-ai nevoi tu, tot nu ai să reușești să ajungi la măsura lui taică-tău!”.

Adesea îi plăcea să mai și glumească, se întâmpla să fim amândoi împreună cu părintele stareț și părintele Iosif referindu-se la statura mea înaltă îi zicea părintelui stareț „La părintele Atanasie trebuie să-i dăm canonul de metanii la jumătate că el până se coboară de la înălțimea lui altul a făcut deja două metanii”. De altfel așa a rămas el în memoria mea ca o figură deosebit de senină, de patriarh cu fața luminată de un zâmbet cald.

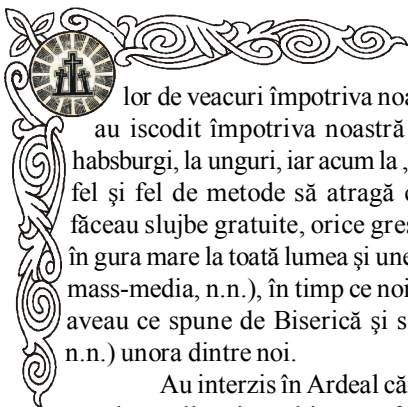
Îmi amintesc de unele din momentele când acest zâmbet de care pomeneam dispărea și ochii i se umezeau, atunci cu privirea pierdută undeva în depărtări spunea, mai mult ca pentru sine: „Mă tem că am suferit atât, șase ani am suferit cumplit și tot nu m-oi mântui...”.

Ultima dată m-am întâlnit cu sfinția sa cu câteva zile înainte de a fi asasinat. Eu eram acum duhovnic la Mănăstirea Sfintei Cruci din Oradea și în drum spre Timișoara unde mergea la prăznuirea Sfântului Iosif de la Partoș s-a oprit să mă viziteze, a și slujit cu ocazia hramului mănăstirii și a ținut o predică impresionantă în stilul său unic și inconfundabil. Eu mă pregăteam să plec într-un pelerinaj în Sfântul Munte așa că l-am rugat pe părintele să rămână la noi să mă înlocuiască până mă întorc și cu bunătatea sa plină de solitudine mi-a promis că după praznicul Sfântului Iosif se va întoarce la noi și va sluji până la revenirea mea. Aflându-mă în Athos am sunat acasă la mănăstire să văd ce face părintele Iosif iar când maica stareță mi-a comunicat că părintele nu a mai venit am rămas foarte surprins pentru ca nu era în firea sfinției sale să nu își țină promisiunile. Desigur, la întoarcerea în țară am aflat ce se întâmplase, părintele plecase spre ceruri mai repede decât trebuia și de aceea nu își putuse onora promisiunea.

Pentru mine el este prezent la fiecare slujbă îl simt alături, atent gata să-mi corecteze stângăciile, drept, cu fața luminată de suferință și bunătate.

Ierom. Iosif Pașca: Despre lupul cu blană de oaie

Cu noi în închisoare au fost și doi preoți greco-catolici. Ne-am înțeles foarte bine, am mâncat din același castron, am suferit împreună, am respirat același aer, iar la o întrunire a foștilor deținuți politici l-am întâlnit și pe unul dintre ei. Ce m-a surprins e faptul că striga în gura mare: *datorită Bisericii Ortodoxe am făcut noi închisoare*. Dar noi, preoții ortodocși, oare din cauza cui am fost închiși? Noi pe cine să învinovățim? E drept că au suferit și ei dar, în timp ce noi sufeream pentru România, ei sufereau pentru Roma.

Cunoaștem destul de bine caracterul anti-național al uniților. Lupta lor de veacuri împotriva noastră. Ne-au luat bisericile, pământurile, au iscodit împotriva noastră pe la stăpânitorii străini, la împărații habsburgi, la unguri, iar acum la „Drepturile Omului” și la Geneva. Căutau fel și fel de metode să atragă credincioșii ortodocși la catolicism, le făceau slujbe gratuite, orice greșeală a unui preot de al nostru o dădeau în gura mare la toată lumea și uneori le mai puneau de la ei (cum fac azi în mass-media, n.n.), în timp ce noi, pe ale lor slăbiciuni, le ascundeam. Nu aveau ce spune de Biserică și se agățau doar de slăbiile (slăbiciunile, n.n.) unora dintre noi.

Au interzis în Ardeal cărțile românești ortodoxe și le-au înlocuit cu cele catolice și maghiare, au făcut școli unde se preda istoria Ungariei, literatura și gramatica latină, religia catolică spunând că acestea le fac pentru dezvoltarea „culturii”.

De fapt e o falsă cultură, sau mai direct zis, deznaționalizare. Când frunzașii Școlii Ardelene, Samuil Micu Clain, Gheorghe Șincai, Petru Maior și alții, ale căror nume le folosesc azi în scop propagandistic, și-au dat seama de intențiile ascunse ale ierarhilor uniți, au intrat în conflicte cu aceștia, fiind chiar prizonieri. Inochentie Micu Clain, când a cerut drepturile românilor promise în schimbul unirii, a supărat pe cei de la Viena și pe papă. Din porunca papei a fost arestat și astfel moare departe de țară, la Roma. Forfota ce se face sub numele culturii sau cum se mai aude: „Biserică a culturii”; e un mod de a ascunde adevărul istoriei, e o propagandă care prinde la cei mai puțin cunoscători și pe care o repetă tot mai des, până ce și ei o cred.

Dacă mergem în Ardeal, vedem multe construcții care au fost școli ale lor. Toate acestea au fost făcute cu munca iobagilor români. Biserici, și alte clădiri care au constituit patrimoniul unit, dar cu munca și dările credincioșilor noștri. Ce să mai spunem de miile de hectare de pământuri pe care împărăteasa Maria Tereza le-a luat de la credincioșii fideli Bisericii Ortodoxe și le-a pus în proprietatea episcopioilor unite? Mai putem numi aceasta dragoste de neam?

După schimbarea politică ce a avut loc la 1989 în țara noastră, și-au reînființat din nou, episcopiile pe care le-au avut în Transilvania înainte de 1948 sub pretextul sentimental „căci și părinții noștri au fost uniți”. Dar în ce condiții s-au unit? Dar străbunii și părinții străbunicilor au fost, oare, tot uniți? Argumentul lor pe care îl aduc spunând că „prin uniție, la 1700, s-a salvat Biserica Românească din Ardeal”, nu e valabil și în vremurile de libertate religioasă în care trăim. Poate, peste ani, urmașii noștri vor afla motivul reînființării acestora, care, azi, pentru noi e un mister. **(din cartea Pr. Petru Ciuhandu, Biserica Ortodoxă Română și Biserica Greco-Catolică în fața neamului, p. 105-106)**

„Noi românii suntem aici de mii de ani încreștinați fiind de Sf. Ap. Andrei. Nu ne-au schimbat nici Moscova, nici Roma, nici Istambulul, am rămas aceeași și așa trebuie să rămânem mai departe. Atât comuniștii cât și catolicii sau otomanii, de-a lungul istoriei, ni s-au impus politic și material. Au fost și unii care au cedat dar majoritatea au rezistat și, datorită lor, azi, suntem un popor ortodox” (ierom. I. Pașca).

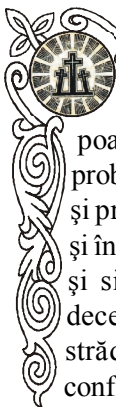
Ora de religie –

discriminare sau mijloc de păstrare a identității?

Stelian Gomboș

Mă gândeam, în aceste vremuri, la modul în care istoria este ciclică, la felul în care ea se repetă, fiindcă, iată, asistăm la pervertirea unora dintre noi cu maladia secularismului care evidențiază *ora de religie* ca fiind un instrument al stressului și al discriminării și care, în consecință, invocă îndepărtarea și înlăturarea acesteia din preajma copiilor noștri căci ar putea fi contaminați de duhul îndochinării, te pomenești, și de cel al bigotismului ori al pietismului!... Și acest fapt ar fi în opoziție cu starea modernă a tânărului asaltat de alte discipline, științe, curente, doctrine și instrumente ale educației mai puțin creștine, cum ar fi cea a televizorului sau a calculatorului, nu?!...

Nu știu de ce dar de câțiva ani încoace, suntem amenințați și asaltați, în momentul în care se pune în discuție schimbarea ori modificarea unei legi (dezvoltarea și perfecționarea ei) cu tot felul de probleme, idei, curente și ideologii, promovate de tot de felul de pseudointelectuali – membri ai te miri ce societate civilă – care sunt deranjați ba de (ne)deschiderea dosarelor și deconspirarea celor ce au colaborat cu securitatea comunistă, ba de existența

icoanelor în școlile românești, ba de problema manualelor de religie, ba de problema existenței și aplicării unei legi a cultelor cât se poate de strâmbă, incompletă ori imperfectă, și mai ales, de problema discriminării și a nedreptății bieților homosexuali... Chiar și problema *orei și a statutului orei de religie* a mai fost desbătută și în anii trecuți... Ce să facem, acestea sunt, după unii, adevăratele și singurele probleme ale României post comuniste ori post-decembriste – care, iată, de douăzeci de ani se zbate și se străduiește să-și caute locul, rostul, sensul și importanța în noua configurație geopolitică și geostrategică, în cadrul instituțiilor globalizante și globalizatoare ale structurilor europene și euroatlantice... Și te pomenești că, potrivit unora, Biserica cu ale Ei, ar sta în calea acestor demersuri sau ar încurca pe cineva în acest sens, că vedem că unii se tot împiedică de Ea, așa, în drumul liber...

Problema este că cei care se simt amenințați de influențele orei de religie (altfel, întotdeauna binefăcătoare) sunt foarte puțini și foarte slab argumentați sau fundamentați, dar iată, în schimb, care sunt **argumentele noastre, ale celor mult mai mulți și dreptcredincioși, pentru menținerea orei de religie acolo unde îi este locul, adică în școala românească:**

1. Prezența *orei de religie* în învățământul de stat este conformă Constituției României, care prevede în art. 32. alin. (7): „*Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege*”. De asemenea, este conformă Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, care prevede în art. 32 alin. (1): „*În învățământul de stat și particular, predarea religiei este asigurată prin lege cultelor recunoscute*”.
2. Disciplina religie se predă în școlile de stat potrivit Legii Învățământului nr. 84/1995, republicată, art. 9, alin. (1): „*Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun. Elevul, cu acordul părinților sau al tutorelui legal instituit, alege pentru studiu religia și confesiunea.*”

3. *La solicitarea scrisă a părinților sau a tutorelui legal instituit, elevul poate să nu frecventeze orele de religie. În acest caz, situația școlară se încheie fără această disciplină. În mod similar se procedează și pentru elevul căruia, din motive obiective, nu i s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină*". Prin urmare, prezența disciplinei religie în oferta școlară este obligatorie din punct de vedere legal, cu posibilitatea pentru elevi de a nu frecventa orele de religie, la solicitarea scrisă a părintelui sau a tutorelui legal constituit.
4. Pentru a se asigura, în mod egal, accesul elevilor la educația religioasă, potrivit cultului din care fac parte, Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor prevede în art. 32 alin. (4): „*La cerere, în situația în care conducerea școlii nu poate asigura profesori de religie aparținând cultului din care fac parte elevii, aceștia pot face dovada studierii religiei proprii cu atestat din partea cultului căruia îi aparțin*”.
5. Prezența religiei în sistemul de învățământ românesc nu este o inovație a perioadei post-decembriste. Legea instrucțiunii publice din 1864, care a stat la baza învățământului românesc peste trei decenii și care a fost una dintre primele legi din Europa care instituiau obligativitatea și gratuitatea învățământului (după Suedia, Norvegia, Prusia și Italia, dar înaintea Marii Britanii, Elveției, Bulgariei, Serbiei, Franței), așeza religia la loc de cinste între obiectele de studiu, atât în cadrul învățământului primar unde se predă catehismul (art. 32), cât și în cadrul învățământului secundar, gimnazial și liceal, unde se predă „religiunea” (art. 116).
6. În majoritatea statelor Uniunii Europene, cu excepția Franței, religia este disciplină școlară, sub diferite denumiri: Educație religioasă (Austria, Danemarca, Germania, Grecia și Irlanda), Educație moral-religioasă (Anglia), Morală și educație religioasă (Portugalia), Educație religioasă și morală (Luxemburg), Creștinism, Religie și Etică (Norvegia), Religie sau etică (Belgia), Mișcări ideologice religioase (Olanda), Religie (Finlanda, Italia și Spania). Astfel, statele Uniunii Europene promovează un sistem de învățământ care

valorifică potențialul educativ al religiei pentru modelarea conduitelor

sociale și individuale.

7. Pentru menținerea disciplinei religie în planurile-cadru ale învățământului liceal, ca parte a trunchiului comun, în cadrul campaniei Patriarhiei Române „Nu vrem liceu fără Dumnezeu!” s-au primit în anul 2008 peste 140.000 de mesaje de susținere.
8. În ziua de 29.02.2008, la Palatul Patriarhiei din București, conducătorii și reprezentanții cultelor religioase recunoscute în România și-au exprimat poziția comună cu privire la menținerea disciplinei religie în planurile-cadru ale învățământului liceal, ca parte a trunchiului comun.
9. Disciplina religie propune, nu impune, valori spirituale și morale ce stau la baza culturii europene și naționale, valori la care elevii trebuie să aibă acces în mod liber și care au un rol formativ deosebit, demonstrat și de studiile sociologice în domeniu.

Prin urmare, am senzația tot mai pregnantă că spiritul cel autentic cu toate ale sale, incomodează și deranjează pe unii deoarece constituie o realitate existențială, puternică și cât se poate de compactă, conținând niște precepte moral-creștine foarte clare și corect definite. Acest lucru estompează sau atenuază unora duhul lor foarte zdruncinat și de-a dreptul exhaustiv, ajungând (sărmanii) niște victime ce revendică „libertatea de conștiință” care, chipurile, ar fi înrobite de orele de religie, de icoanele, slujbele ori simbolurile Creștinismului sau, de ce nu, și ale altor religii!... Cred că, în primul rând, unii ca aceștia sunt victimele secularizării, sau nostalgicii vremurilor prigonitoare împotriva Bisericii, ori sclavii propriei lor conștiințe, ce este lipsită de o articulare spirituală autentică!... Se ignoră, însă, următorul aspect, și anume: libertatea de conștiință înseamnă (și) respectarea libertății conștiinței semenului, mai cu seamă în cazul în care, această conștiință – care agreează, ba chiar apără existența acestei *ore de religie* în trunchiul comun (de bază) și în aria curriculară (părinți, profesori și elevi, deopotrivă) - lucrează în majoritatea covârșitoare a membrilor acestei țări!... Suntem într-un tot de acord cu respectarea drepturilor unei minorități – fie și aceea a ateilor și liberilor cugetători, dar aceștia să nu uite totuși faptul că, în spiritul reciprocității, trebuie aplicată și vice-versa, în caz contrar, vom vorbi într-adevăr, de discriminare!... Nu asistăm, oare,

sau nu suntem chemați să participăm, din nou, la o lămurire a doctrinei promovată de ideologii seculariști, secularizanți și secularizați în raport cu învățătura dreptcredincioșilor creștini, ori se aplică preceptul biblic „nu te teme turmă mică” – în mod distorsionat!... Iar dacă se ajunge în acest loc, în acest fel, este vai de cei care răstălmăcesc scripturile!...

O altă problemă este aceea a apariției a (încă) unui precedent destul de primejdios, așa încât ne întrebăm și chiar așteptăm cu emoție și înfrigurare să vedem ce va mai urma: Cine, de unde (de nicăieri și de aiurea), cu ce petiții, idei și soluții năstrușnice va mai veni că de, mintea (și conștiința în virtutea libertății de expresie) lucrează, mai cu seamă într-un stat democratic ca acesta unde, culmea, este invocată discriminarea, în condițiile în care alții ne laudă sau poate, chiar ne acuză de prea multă toleranță!... Așadar, ni se cere să refuzăm și să renunțăm la Chipul lui Hristos din icoana sufletului nostru și din viața noastră cotidiană, ce trebuie să fie una preponderent spirituală și eminentamente duhovnicească. Oare se dorește, cumva, să se ajungă și la respingerea Chipului Hristic din om, mai cu seamă din copiii și tinerii noștri?... Păi, astfel de încercări s-au mai făcut în istoria (chiar recentă) a poporului nostru, așa încât ar trebui să dispunem de o oarecare imunitate!... Și mai știm un lucru, și anume că: atunci când vrei să faci pe victima sau pe eroul cuiva, se impune existența și enunțarea unor dovezi, a unor probe, ori eu nu am văzut și nu am cunoscut, la noi în ultimii 20 ani, de pildă, nici o victimă a vreunei ore de religie (care fost reintrodusă după 1990, cu multă trudă și sacrificiu, tot din cauza ideologilor ateï și ateizanți ori ateizați). În schimb, am cunoscut și cunosc foarte mulți copii, tineri și oameni maturi care au primit daruri și multe binefaceri de la Hristos Domnul prin intermediul rugăciunilor învățate în cadrul acestor ore (și așa foarte puține, insuficiente) și făcute la icoana Sa din clasa școlii. Cu toți aceștia ce facem, îi trecem cu vederea, fără să-i întrebăm și pe ei ceva?... De fapt acești seculariști contemporani au întrebat ei pe cineva, ceva?!...

Este invocată, adeseori, filozofia absurdului, dar observ că se vrea impunerea chiar a unei evidențe și a unei realități a absurdului, până la ajungerea chiar la culmea acestuia!... Oricum, cu teoria imposibilului care poate deveni posibil oriunde și oricum, ne-am

obișnuit deja, astfel încât de ce nu ne-am putea acomoda și cu absurdul ca fiind o normă și o componentă firească și chiar indispensabilă vieții noastre, ajungând să zicem „răului bine și binelui rău”, căci □ această problemă (a eliminării orei de religie) face parte tot din categoria lucrurilor ce au fost răsturnate, din punct de vedere axiologic!...

Dar noi, pentru toate acestea, trebuie să-i mulțumim lui Dumnezeu, odată pentru faptul că ne trezește la realitate și ne invită la trezvie, scoțându-ne din ispita și păcatul triumfalismului și al autosuficienței, iar în al doilea rând pentru că ne dă atâtea prilejuri de cultivare și chiar de înmulțire a conștiinței apologetice în vederea (re)activării laturii mărturisitoare și misionare, toate cu scopul dobândirii mântuirii noastre în Împărăția cea veșnică a Cerurilor, dimpreună cu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh!...

Așadar, să dea Dumnezeu – Cel în Treime slăvit și laudat, să putem să le primim pe toate cu bucurie, cu folos duhovnicesc și cu smerenie și să îndrăznim înainte cu Mântuitorul, căci „El a biruit lumea” păcatelor, inclusiv cea a necredincioșilor postmoderni și contemporani, pentru care suntem datori să ne rugăm, chiar la orele și slujbele pe care ei le resping, să zicem cu toții: „Iartă-i, Doamne că nu știu ce fac!” sau: „Nu le socoti lor păcatul acesta!”.

Știință și religie¹

Daniela Filioreanu

“Este nevoie de un dialog între știință și religie?” Tot mai des auzim în ultima vreme această întrebare. Nu mă îndoiesc că din orice lucru de pe pământ poate ieși ceva bun. Dar să vedem și ce inconveniente sînt în acest dialog.

Ce este, de fapt, știința? “Știința este investigarea sau studiul naturii prin observație și raționament”. Dar aceasta este o definiție de pe Wikipedia. Este o definiție corectă de la nivelul materiei și a ceea ce oamenii moderni numesc “spirit” (de fapt, minte, intelect). Știm, însă, că omul este mult mai mult decît atît. Atunci, ce este știința, dacă luăm în considerare nu numai

elementele alcătuitoare ale omului (trup și suflet), ci mai cu seamă pe Creatorul omului și al tuturor lucrurilor care fac obiectul științei, adică pe Dumnezeu? De fapt, pe Dumnezeu și întreaga Sa creație.

Atunci când Dumnezeu a făcut lumea, pe când Adam și Eva erau încă în raiul pămîntesc, totul era guvernat de harul dumnezeiesc. Celor două făpturi deosebite li se oferea totul în chip minunat, fără ca ei să facă nimic. Duceau o viață ideală, de poveste. Toate vietățile li se supuneau și le slujeau. Era o lume a minunii, în care harul dumnezeiesc lucra nestingherit asupra materiei, modelînd-o după bunul plac.

Însă când omul a căzut, întreaga materie s-a murdărit, iar harul nu a mai putut sălășlui în ea ca înainte. De aceea, lucrurile de pe pămînt au început să se miște haotic, să se degradeze, să se întoarcă cu putere distructivă asupra omului și împotriva lui Dumnezeu. Da, împotriva lui Dumnezeu, căci harul sfînt a plecat, iar duhurile necurate i-au luat locul.

Firea și-a continuat existența. Însă chiar dacă Dumnezeu Se retrăsese în mare parte din materie, dorința oamenilor de a avea parte de minuni nu a scăzut. Ba poate chiar a crescut. Dar cum Dumnezeu nu mai făcea minuni decît arareori, diavolul a intrat puternic pe această piață prin vrăjitorie/magie/miracole/supranatural. Dacă minunea este mișcarea lucrurilor materiale prin puterea harului sfînt, miracolul/vraja este manipularea lucrurilor materiale prin puterea duhurilor necurate.

În vremurile de pe urmă, oamenii au învățat (de la cine, oare?) că nu este neapărat nevoie de un duh anume pentru a mișca lucrurile materiale. Pentru a zbura nu mai este nevoie nici de puterea dumnezeiască ce l-a luat pe Ilie ca la cer, nici de duhurile necurate care îi ajută pe șamani să leviteze, ci este de ajuns un avion. Pentru a mișca inima unui om nu mai este nevoie neapărată de un suflet, ci poate și aparatul să facă așa ceva (deși aceasta nu este o mișcare adevărată, ci tot o manipulare, ca în cazul vrăjitoriei; mișcarea adevărată nu se poate face decît în duh). Astfel că oamenii nu mai au nevoie de minunile lui Dumnezeu, nici de magia vrăjitorilor, ci le ajunge propria

lor minte pentru a obține efecte comparabile. Minunile și le fac oamenii singuri, fără ajutorul lui Dumnezeu sau al diavolilor.

Ne mai mirăm, atunci, de ce în ziua de astăzi oamenii de știință au aer de infailibilitate? De ce cu toții credem cu religiozitate și sfințenie în afirmațiile lor, chiar dacă multe dintre ele se dovedesc mai târziu aberante? Oamenii de știință au ajuns să fie noii șamani, noii preoți, noii vrăjitori și de ce nu, noii noștri dumnezei.

Așadar, la fel ca odinioară, în vremurile edenice, omul a ajuns astăzi din nou să stăpânească natura, însă nu prin puterea lui Dumnezeu, ci prin propria lui minte golită de Dumnezeu, folosindu-se nu de puteri venite din exterior, ci de autosuficiența (limitată, desigur) a materiei.

Omul de știință este astfel individul perfect autonom, care nu mai are nevoie să transcende, pentru că trăiește într-o lume care deși supusă nimicniciei, este suprasaturată cu minuni materiale. Nu mai are nevoie de ce este “dincolo”, nu mai are nevoie de rai, de veșnicie, pentru că poate obține orice din materie, inclusiv nemurirea, așa cum cred unii. Omul de știință este prin excelență omul materiei. *Dar Domnul Dumnezeu a zis: “Nu va rămâne Duhul Meu pururea în oamenii aceștia, pentru că sunt numai trup”* (Facerea 6, 3).

La fel ca oamenilor de odinioară din rai, și nouă, celor de astăzi, ne-ar fi fost îngăduit cu bucurie de către Dumnezeu să trăim într-o lume a minunilor, fie ele și ale științei, dar numai dacă minunile care se fac asupra trupului nostru ar exista și în sufletele noastre, adică dacă sufletește am fi la înălțimea minunilor de pe pământ. Cu alte cuvinte, dacă le-am merita cu adevărat.

Omul care trăiește cu gândul la Dumnezeu și se străduiește să nu fie dominat de miracolele tehnologice, fie printr-un post, fie printr-o nevoință, consider că se poate împăca cu știința și tehnologia. Se poate ca ducând o viață atentă din punct de vedere duhovnicesc, aceste minuni să nu-i veteme sufletul și să nu-l facă numai trup. Oamenii sporiți duhovnicește primesc chiar de la Dumnezeu darul contemplării

frumuseților creației. Noi toți putem să ne minunăm de creația lui Dumnezeu și să ne folosim de ea, ba chiar avem acest drept, ca moștenitori ai Părintelui ceresc, însă măcar să știm cu adevărat să înțelegem cine este Creatorul ei și să-L slăvim.

Omul de știință ateu nu este decît trup, un adevărat scormonitor în pămînt în căutarea unor adevăruri care nu se găsesc decît privind spre cer. Deși nu își săvîrșește minunile cu puterea dracilor, ca vrăjitorii, ci cu puterea propriului lui intelect, trăgînd tot mai mult spre pămînt, el ajunge inevitabil tot mai aproape de fundul pămîntului, acolo unde se află diavoli, care sînt adevărații lui mecena spirituali.

Cît privește dialogul dintre religie și știință, religia este relegarea, cum frumos spunea cineva, realipirea sufletului omenesc de Dumnezeu. Iar odată cu sufletul, se lipește și trupul. Știința în exces, așa cum este astăzi, este desprinderea sufletului de Dumnezeu și a trupului de suflet și supunerea omului numai față de trup. Ce dialog să fie între acestea două? Poate numai dialogul pe care l-a avut Hristos cu demonii pe care i-a trimis într-o turmă de porci, în ținutul Gherghesenilor.

Pe de altă parte, după cum bine spunea un filosof creștin, filosofia bună este nevoie să existe doar pentru a o combate pe cea proastă. Pentru orice altceva exista teologia. La fel cred și eu că știința sub oblăduirea lui Dumnezeu este necesar să existe, dacă nu din alt motiv, măcar pentru a combate anumite idei cu totul false promovate de știința actuală.

Bineînțeles că eu însămi profit și mă bucur de multe din minunile științei și mă fericesc spunînd că avem un Dumnezeu atît de minunat! Știința este acum în mîna diavolilor, dar ea Îi aparține de fapt lui Dumnezeu în totalitate. Mare și minunat ești, Doamne, de la particulele subcuantice pînă la marginile Universului! Dar ridică-ne la cer ca să vedem minuni fără asemănare mai mari ca acestea!

(Note)

¹ Preluat de pe blogul „Încotro Doamne?” la adresa <http://filida.wordpress.com/2009/08/25/stiinta-si-religie/>

N-am venit să stric Legea ci să o plinesc (Mt. 5: 17).

Iubirea aproapelui este plinirea Legii (Rom. 13:10)

Cartea Ortodoxă prin Poștă

Prin acest serviciu puteți comanda cărți de la editurile ortodoxe din țară (peste 300 de titluri), precum și icoane, tămâie, mir, cruciulițe, veșminte, epitaf, prapori, calendare, agende, felicitări etc.

Lista detaliată a acestora se găsește pe site-ul **www.rugulaprints.go.ro** sau, la cerere, se poate trimite prin poștă (gratuit). Cărțile Editurii Agaton și revistele Porunca Iubirii se oferă cu reducere de 30% dacă se comandă de minim 100 lei.

Tel. /Fax: 0268.211290; 0761.190267; 0740.798366

e-mail: cartea.ortodoxa@gmail.com

Editura Agaton: OP 1, CP 10 cod 505200 Făgăraș, jud. Brașov

Faceți cunoscută

“PORUNCA IUBIRII”

tuturor oamenilor!

EDITURA AGATON - Cărți disponibile

Arhim. Teofil Părăian

- Credința lucrătoare prin iubire – predici la duminici – (30 lei; 480 p.)
- Sărbători fericite! Predici la praznice și sărbători (14 lei; 256 p.)
- Cum putem deveni mai buni. Mijloace de îmbunătățire sufletească. Îndrumător ortodox (28 lei; 472 p.)
- Cu fața spre veșnicia fericită – A doua venire a Domnului Hristos. Judecata de Apoi. Raiul și iadul. Împărăția lui Dumnezeu (9 lei; 160 p.)
- Rugăciunea – piatra de încercare a tuturor lucrurilor (12 lei; 192 p.)

Părintele Arsenie Boca

- Mărturii din Țara Făgărașului despre Părintele Arsenie Boca (*) (7,50 lei; 128 p.)
- Noi mărturii despre Părintele Arsenie Boca (**) (7,50 lei; 130 p.)
- Alte mărturii despre Părintele Arsenie Boca (***) (7,50 lei; 130 p.)
- **NOU:** Lupta duhovnicească cu lumea, trupul și diavolul (7,50 lei; 128 p.)
- **NOU:** Ridicarea căsătoriei la înălțimea de Taină - Îndrumător duhovnicesc (ediția a II-a îmbunătățită) - (10 lei; 160 p.)
- Pravila albă. Sfaturi pentru cei căsătoriți (2 lei; 64 p.)
- A házasság felemelése a Szentség magaslátára (Lelki útmutató) - (Ridicarea căsătoriei la înălțimea de Taină - lb. maghiară) (11,50 lei; 196 p.)
- *Lelki Gyongyszemek – Boca Arzenije atya tanításaiból* (Mărgăritare duhovnicești - lb. maghiară); (10 lei); (190 p.; Iasi)

Virgil Gheorghiu

- Reportaje de razboi (Ard malurile Nistrului; Am luptat în Crimeea; Cu submarinul „Delfinul” la asediul Sevastopolului) (18 lei; 352 p.)
- Marele exterminator și Marele Sinod Panortodox (10 lei; 160 p.)

Pr. Dan Bădulescu

- Ortodoxie și erezie. Religie și magie. Preoție și masonerie - (12 lei; 192 p.)
- Conflict între “legile” științei și minunile credinței (12 lei; 190 p.)

Fabian Seiche

- Lumina lui Hristos vine numai la ortodocși - Sfânta Lumină de la Mormântul Sfânt - (9 lei; 152 p.)
- Sfânta Cruce și cele trei cruci ale omului (6,50 lei; 96 p.)
- **NOU:** Sufletul după moarte și până la înviere. Salvarea din iad a sufletelor morților noștri - Fabian Seiche și Ioan Cișmileanu (12 lei; 192 p.)

Alți autori

- Rugăciunea lui Iisus - Unirea minții cu inima și a omului cu Dumnezeu - Îndrumător duhovnicesc - Ierod. Paraschiv Cleopa (8 lei; 128 p.)
- Creștinismul – sufletul neamului românesc. *Despre frumusețea și puterea credinței creștine, dar și despre pericolele ce o pândesc.* ((14 lei; 260 p.)
- Calea spre fericire. Scrisori trimise din închisoare celor dragi - *studentul Valeriu Gafencu* (2,20 lei; 64 p.)

• **Meșteșugul bucuriei.** Cum dobândim bucuria deplină, ce nimeni n-o va lua de la noi – *Monahia Siluana Vlad* (13 lei; 288 p.)

• **Hristos sau idolii secolului XXI? Tinerii la răscruce** – *Pr. Nicolae Tănase* (12 lei; 192 p.)

• **Adevăratul Mormânt al lui Iisus Hristos** – *Cristian Serban* – (6 lei); (96 p.)

• **Împărăția veșnicei Iubiri - Povestiri duhovnicești** - *Pr. Costică Moroianu* (160 p.; 9 lei)

• **Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș. Viața, minunile și acatistul** (3 lei; 48 p.)

• **Din isprăvile lui Pisic Mic** – *povestire de Florica Elena Lorint; ilustratii color de Alexandru Stănescu* (9 lei; A4 cartonată)

Revista **PORUNCA IUBIRII**:

• Anii 2001-2008 (6 nr. / an): **2 lei/ex.**

În curs de apariție

• **Buruieni crescute la umbra Bisericii** - *PS Valerian Zaharia*

Pentru comenzi: Asociația Pentru Isihasm - Editura Agaton, O.P. 1, C.P. 10, cod 505200 Făgăraș, jud. Brașov; tel. **0268.211290; 0761.190267; 0740.798366**; e-mail: cartea.ortodoxa@gmail.com

TALON DE ABONAMENT

(un abonament pe 1 an cuprinde 6 reviste)

Nume si Prenume (sau Institutie)
Str. **Nr.** ... **Bl.** **Sc.** ... **Et.** . . **Ap.** ...
Cod **Localitate** **Sector** .. **Judet**
Telefon **Fax** **e-mail:**
Cod fiscal (dacă doriți factură) **Functia / Profesia**
Cod Numeric Personal - CNP

Doresc un număr de abonamente la publicația “**PORUNCA IUBIRII**”, începând cu nr., pe o perioadă de:

- ☐ 1 an (6 reviste): **18 lei** - România; 12 € - Europa; 16 € - Restul lumii
☐ 2 ani (12 reviste): **36 lei** - România; 24 € - Europa; 32 € - Restul lumii

Am achitatlei, cu mandatul poștal nr. data, la adresa:

Cișmileanu Elena (API), OP 1, CP 10, cod 505200 Făgăraș, Jud. Brașov
 Pe mandatul poștal, în “locul de corespondență”, scrieți: “*Contribuție pentru revista Porunca Iubirii*”. Talonul de abonament se trimite într-un plic la aceeași adresă.

Porunca Iubirii

Editor

Asociatia Pentru Isihasm

Consilier edit.: Pr. conf.univ. dr. C. Necula

Revista apare cu binecuvântarea

Arhiepiscopiei Ortodoxe Sibiu

Director: Ioan Cișmileanu

0766.371570; 0268.211290

e-mail: cismileanu_ioan@yahoo.com

Redactori: Fabian Seiche

prof. George Căbaș,

Corector: prof. Pătru Veronica

Grafician: Alexandru Stănescu

Tehnoredactare: Ioan Cismileanu

Difuzare (comenzi, abonamente):

Elena Cișmileanu: 0761.190267; 0740.798366

Alida Bălăceanu: 0268.211290 (tel./fax)

e-mail: cartea.ortodoxa@gmail.com

Gruparea revistei

- Pr. prof. univ. dr. Ghe. I. Drăgulin

- Pr. Dan Bădulescu

- Dr. Iosif Niculescu

- Ing. Ioan Cișmileanu

- Prof. George Căbaș

- Fabian Seiche

Adresa

redacției și asociației

OP 1, CP 10, cod 505200 Făgăraș, jud. Brașov

email: edituraagaton@gmail.com

http: // www.rugulaprinsoare.ro

Cod Fiscal: RO 9682963

Autoriz. (Hot. Jud.) 3342/153/19.06.97

*

ISSN 1453 - 7567

Periodicitate: 6 nr. / an

Anul 12 - Nr. 71 (5/2009)

Important

● Invităm cititorii (preoți și mireni) să ne trimită materiale pentru publicare prin poștă sau prin e-mail: edituraagaton@gmail.com.

● Opiniile exprimate în materialele publicate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat poziția redacției

● Materialele publicate nu pot fi reproduse în alte publicații, decât cu acordul redacției și cu specificarea sursei.

Persoanele juridice pot achita și în contul în lei a Asociației Pentru Isihasm nr. RO45RNCB0055006918440001 deschis la BCR - Suc. Făgăraș; CIF: RO9682963

Persoanele din străinătate pot plăti în următoarele moduri:

- Cu mandat postal *Eurogiro*, *Money Gram* sau *mandat postal internațional*, pe adresa: *Cismileanu Elena, str. Campului, bl.4, sc.A, ap.18, cod 505200 Fagaras, Romania*
- Prin rețeaua **Western Union**, pe numele Cismileanu Elena, Fagaras, Romania

Dacă doriți să ne transmiteți numele, țara și suma trimisă, folosiți telefoanele +40.0268.211290 ; +40.0740.798366; sau e-mail: edituraagaton@hotmail.com